

Notwendig zu Amifez.

60. *gada=gahjums.*

Part. 4.

Treßchdeena, 28. Janwari (9. Februar).

1881.

Nedaktora adresa: Pastor S. Weibe, zu Neuhausen pr. Schrunden, Kurland. — Elspedizija Besthorn tga grammatu-hohde Jelgavā.

Latv. Aw. maksā par gadu Jelgavā 1 rubl., Nīhgā sanemoht vee Daniel Minns kga, kauf-eelā Nr. 5, Fischeda un Freya nāmā, 1 trepi augschup, 1 rubl. 20 kap., par pasti sanemoht 1 rubl. 50 kap.

Apstellefchanaas peenem:
Jelgawa, Ferd. Besthorna fga grahamatu-bohdē, palejas-eelā Nr. 2. **Kuldiga**, Ferd. Besthorna fga grahamatu-bohdē. **Bauska**, R. Vogel fga apteekī. **Rīhgā**, D. Minus fga kantori, kauf-eelā Nr. 5, Fischora un Freya namā. **Walmeerā**, Trey fga grahamatu-bohdē. **Walkā**, M. Rudolff fga grahamatu-bohdē. **Pēhterburga**, pee Pēhterburgas zeen. Latw. draudses mahzitaja.

Nahditajš: No eekſhemehn. No ahjemehn. Wisjaunakahs finas. Bit mahju
Widzemē pahrohtas. Emanuelis, jeb tħetras Seemas-Weħfu egħiex. Par
għidu fżei qada 19. Februarim. Attħildes. Mifċejums. Slubina sħanjas.

No eefschemehut.

Pehterburga. Tautas-apgaismoschanas ministerijā gaidamas leelas pahrgrohsjchanas. Kā sinams, drīzumā noturehs wifū mahzibas-apgabalu kuratoru konferenzi, kura zitu jautajumi starpā spredīschoht par to, waj nebuhu derigaki, ja kuratora amatu pāwifam atzeltu, un ja wifū, kas stahw fakarā ar uniwersiteti, liktu sem univerfitetes padohmes, ihpaschi sem rektora. Tahtāk minēta konferenze pahrspreedihs, waj nebuhu atmetama lihdsschiniņa sistema, gimnasiju direktorus un widejo skohlu preefschneekus eezekoht, un turpretim noteikt, ka skohlotaji paschi iš fawa widus eezeltu direktoru uš 3 gadeem.

— Pehterburgas klubēs eeweohrohts, ka no ta laika, kur dahmahnīška aisleegts klubēs pee muſcha-ſpehles dalibū nent, ſpehlefchana palikuſi dāndi wāhjaka. Klubu waldeſ ar to ne buht ne-efoht meerā, jo nu pelna no fahrtihm un no naudas-ſtrahpehm efoht ſipri ſaplakū. — Greekijas fuhtnis Pehterburgā ir iſlaidis zirkularu pee wiſeemiturenes Greekeem, lai tee fataifotees uſ karu, kas drihsumā gaidamā ſtarp Greekiju un Turziju. — Pehterburgā nodahmajohit iſchloht mahzitu ekspedizijs uſ Mihta-Sibiriju, kura buhtu japaheimelle Ženfeja upē, lai waretu weizinah̄t turenes tirdsnezzibū un iſnihzinaht lugnezzibas kaweklūs, kahdi wehl atrohnahs upes grīhwā. — Nikolaja dſelszelā (Pehterburgas-Mazkawas) ne tahtu no Lubanas ſtanžijas pilnā brauzeenā aisdedsees areſtantu wagons, pee kām leelu nelatīni nogreeſis kahds ofzīeeris zaur fawu drohſchibū un attapibū. „Go-loſa“ ſiaotajs par ſcho atgadiju mu rakſta tā: Areſtantu wagonā bij 47 areſtantu, 9 pawadonu ſaldati, 1 ſkrihweris un pawadonu preefſch-neeks, ſchtahba-kapteinis Müllers. Uguns laikam iſzehlahs no krahsnē, jo wiſpirms fahka gruſt kohka ſtarpfeena, kura ofzīeera uſturefchanahs weetu atſchlikra no areſtantu nodalas. Pamanijs, ka feena fahkuſi gruſt, Müllers pawehleja willt ſignalu striki, lai lokomotives maſchi-niſtam waretu doht ſignalu — peeturēht. Bet weltigs bij ſchis darbs! Wiſpirms wilka 1, wehlak 2 un pehdigi 4 ſaldati, un wiſpehdigi

striks pahtruhka. Wehlak israhdiyahs, ka striks nemas nejneeda lhdj lokomotiwei, bet bij peefects pee zita kahda wagon!! — Pasterpahm uguns bij isplatijees pahr wifu feenu; wagons bij pilns duhmu, un kad atwehra lohgu, tad leesmas jo wairak pazechlahs, wezinatas no eelshä nahkofschä gaifa. Arrestantus pahenehma isbailes, un tee labak gribaja jau left laukä is wagon, kas bij pilnä gahjeenä, neka dñshwi fadeg. Schini breefmu brihdi Müllers ween patureja meeru un apdohmibu. Winsch pakelhra rewolweri un isschahwa wairak reisas pa lohgu. Maschinists fadstredeja schahweenus un aptureja brauzeenu. — Basascheerds zehlahs nemeers. Wini iskahpa is wagoneem un — schaufhalu pahrnenti, eerauga, ka is degoschä arrestantu wagonas iswed arrestantus, lai tohs isglahbtu is breefmigahs uguns-nahwes. Tik-ko wiß arrestanti bij drohfschibä, te ari wiß wagons eefahka degt leelahn leesmahm. Ja braizeens pahri minutes wehlak buhtu apstah-jees, tad wiß arrestanti lhdj ar pawadoneem buhtu atraduschi breefmig

galu. Un ne ween tee ween, het laikam wifs brauzeens lihds ar wi-
feem paſascheereem buhtu palizis ugumim par laupijumu; jo wehjſch ſtipri
puhta, un brauzeenam ahtri brauzoht, uguns jo ahtri buhtu aifgrah-
buſi wifus wagonus. Bet nu ifdewahs atahkeht degofcho areſtantu
wagonu un — brauzeens bij glahbts! — Wifí paſascheeri, redſedami
leelahs breefmas, kas teem bij draudejufchas un no furahm tee nupat
bij ifglahtbi, newareja rimtees, pateiſdamees duhfchigajam ofſeerim,
ſchtaſba-kapteinim Mülleram.

Is Geok-Tepes aplenkshanas laika peeminams schahds atga-dijjeens: No Tekinzu lihkeem, kas starp pilsehtas walneem un Kreewu posizijahm ne-aprakki wahlajahs, isplatijahs zaat fapuhshchanu breesmiga fmaka, ta ka bij jabihstahs, ka fehrgas ne-iszeltohs. Bet kad winu paglabafchana nebij isdarama aif eenaidneefu lohdehm, tad generalis Skobetews 7. Janwari usazinacija Tekinzu, lat tee sawejo lihkus pa-schi paglabajoht, un proponeereja preefch tam weenu stundu pamerra, pee kam winsch teem atwehleja, pehz fawa darba pabeigshanas, pirmeem atkal sahkt schaut. Tas tad ari notika; bet Tekinzi pee tam parahdi-jahs til gohdpratigi, ka wint ne agrak sahka schaut, ta kad pa pa-meera laiku isklihdus chee Kreewi atkal bij eenehmuuschi fawas agrakahs drohshahs poszijas.

Preefch meera-teefu usturefchanas Baltijas gubernās finanzministeris kohpā ar teefu-ministeri issstrahdajis, kā „Golofs” raksta, preefchlikumu un eesneednis to walsts - padohmei. Pehz fchi likuma tad nahktkohs: 1) andeles- fihmehm fchahdas peemakfas: I. gildēi: 40 rubl. 25 kap. II. gildēs 1. klasei: 6 r. 95 kap., 2. klasei: 5 r. 75 kap., 3. klasei: 4 r. 95 kap., 4. klasei: 3 r. 75 l. un 5. klasei: 2 r. 65 l.; 2) akzises-patenteem par fchipta fabrikāciju un pahrdohfchanu; 25 proz. no patenta wehrtibas; 3) andeles- un amatu fihmehm un biletēhm: 10 proz. no fcho papilreu wehrtibas; 4) immobilu (nekuštāmabs mantas) nodohfchanahm pilsehtas un meestas: 25 proz.; 5) fabrikātum un ruhpnezzibas eestahdēhm uš īmehm tāhdā pat mehrā, tāhdā pilsehtas grunts- ihpaschneekem; 6) tāhdeem semes- gabaleem, kureem jamafā semes-prestandas, peemehrā ar to, zīl tad wehl truhktu pee meera-teefu usturefchanas.

Kurseme. Keisara Majestete, us ministeru komitejas nospre-dumu. 2. Janvari par zilvezigeem darbeem Wisschehligi apdahwinajis ar medaleem un medaku zilpahm fchahdas personas: ar sudraba meda-leem (ar wirsrafsku „par nelaimē krituschu isglahbschanu“), kas ne-fami Vladimira bantē us fruktihm: 1) atlaisto gesreiteri Kristapu Lee-zeneku, un fchahdus Dundagas pagasta semneekus is Kolkuraga sah-dsha; 2) Pehteri Adamkowitschu, 3) Niki Andreju Petoku, 4) Andreju Rosenfeldu un 5) Brenzi Nithmani; ar zilpahm preefch senak jau dah-wateem medaleem fchahdus ta pašcha pagasta lohzelius: 6) Pehteri Ģukl, 7) Andreju Waldreichu, 8) Kahrls Ansi Hausmani, 9) Andreju Ansi Hausmani, 10) Matschu Kahrls Hausmani, 11) Ernesti Ma-tschu Hausmani, 12) Pehteri Zani Schulzu, 13) Frizi Ernesti Ro-senfeldu, 14) Andreju Klahwu Rosenfeldu, 15) Pehteri Andreju Pri-mani, 16) Pehteri Grintahlu, 17) Pehteri Klahwu Rosenfeldu, 18) Niki Andreju Freimani un 19) Niki Andreju Kaunizu.

Kā Kurs. gub. aw. fludina, Augstais Rungs un Keisars Lat-
weeshu draugu beedri, Jumpraweeshu muisħas d'simtkungu Dr. Th.
von Dietrich, ix pagħodinajis par tausħu labklahsħanas użiġi
apaqħda sħanu ar Stanislawa ordni.

Kursemes lohpu-aistahweschanas beedriba esoht nodohma-
juñi schini wasara Selgawä istihkoh tahu leetu issahdi. kas sa-
farä stahw ar **lohpu-aistahweschanas** beedribas mehrkeem un kas ari
semkohpjeem kaut kahdä sütä buhtu eewehrojamas. Preelch issahdes
esoht jau dauds leetas is **Wahzsemes** apfohlitas.

No Danefeltes. Pee mums wehl pastahwigi frohgu dantschu wakari teek kohpti, no kureem muhsu jaunekti un jaunekles, fa ari nama-tehwi un mahtes ne buht ne-atraujahs, bet tohs labryaht apmekle. Ihpaschi mums tuwejais „Rowahrnu-frohgs“ fwehtwafaros ta saeefchanas weeta, tur tad, sinams, danzo un pluhzahs lihds pirmdeneas rihtam. Behz tam gan noscheklojamee fulaku waroni nesfa noschkeeb-tus degunus, aispampufchas azis un saplahksteretus gihmijus. *)

Wezam gadam heidsotees, mehs ar tahldeem noschelvojameen at-
gadijumem tikam istrauzeti. Rahds muhsu gohdigs fainmeeks swetku
wakara ne tahl no pascha mahjahn us leelszela grushti fadaufishts. Wina
dschwibva fchim brihscham breefmas.

Muhſu kainiin Reinebergeschu pagasta magasne aplaupita. Sagti istaisjuschi jumtā zaurred, dafslinus no latahm gohdigi noſtundami, tad no eelfchypufes durwju atſlehgū zemmes ifrahwuschi, ſawu datu labibas iſgrahbuschi, durwüs un jumtu tāpat aiftaisjuschi, kā leekahs, ar to noluſku, fchi pehnas awota apmeleſchanu turpinah. — Bet bijuschi pahrrehkinajuschees; jo pehdigo reiſi magasne eijoht, nedarbs uſeets. Saglus gan meſle, bet lihds fchim bes fekmes. Zit leela flahde, wehl naw ſinams. Is „B.“ no Drohſchula.

Tukumā bāsnīzas draudses skohlotajs, Wittina kās, iſrihkojis
26. Dezemberī išg. g., wakarā, ar ūsīm dſeedatajeem un dſeedata-
jahm it jauku 4balſigu dſeedaschanu. Pehz tam bij weesibas-wakars,
us kuru dauds jaunu lauschu ūanahkuſchi. — Slampes ſtrihwera pa-
lihgam, Schilla kām, notizees Tukumā tahds ſtikis: Winsch wehlā
wakarā ūebrāuz ūawu ſirgu pee lahda traſteera, un luhdſ tur lahdu zil-
weku, kās us eelas-ſluhra ūahw, wina ſirgu tik ilgi patureht, kamehr
pats eekſchā ee-ees un ūawu zela-beedri dabuhs. Pehz ihsa brihtina
iſnahkoht, zilweks ar wiſu ſirgu prohjam un pagalam. Tik ar leelo
mekleſchanu un ūlauschinachanu tas Leifchēs, Schagarē, dabuhts. —
Kahdam zilwekam no Talleem mahjās brauzoht, ſirgs pee lahda kroh-
guſ nosagts. Kamehr brauzejs bij krohgū eegahjis pihipi eefmehkeht.

Sahtu draudsei bij 8. Janwaris gohda- un preeka deena, jo tad wina swineja sawa zeen, mahzitaja un Kandawas aprinka prahwesta A. v. Bilterlinga 50-gadu amata-swehtkus. Draudse bij sawu Deewa-namu no eefsch- un ahra-pufes zik waredama ispuuchkoju. Pee basnizas wahrteem plewinajahs leels karogs, pahr wahrteem uszelts gresnojahs ismahléta audeklá tee wahrdi: „Das Kungs lai svehti tawu ee-eefchanu! A. v. B. 50.“ Basniza bij ar fkiiju-wihjumeeni, eglitehm un swezehm ispuuchkota. Augschä, us altara, bij krahfainá audeklá no praweeshcha Esaj. 46, 6. lasamé: „Lihds pascham wezumam es buhfchu tas pats, kamehr juhs firmi tohpat, es nefishu.“ Weena lohga aissegumi puuchkoja tee wahrdi: „Es un mans nams, mchs kalsposim tam Kungam“, ohtru lohgu: „Mihlestiba ir bauslibas peepildishana“. Tau no pascha ribta, agrumá, bij Grentschu pagasta presidente Strautmaná kgs gawilneekam laimi wehledams un pateizibu issaqidams pasneedsis dahrgu pulksteni lihds ar 2 luktureem, par mihlestibas sihmi no Sahtu draudses. Grentschu pagasta flohlotajs Bergmana kgs apsweizinajis ar 4-balsigu dseefmu: „Schi ir ta Kunga deen“. Ap pulksten 10eem steidsahs draudses lohzetti no malu-malahm us Deewa-namu, un lihds ar wineem zeen, prahwesta ihsteneeki, radi, draugi, fungi un mahzitaji. Pehz nodseedatas dseefmas Kursemes zeen, generalsuperdente altari nahzis apsweizinaja gawilneeku ar spehzigem wahrdeem, par pamatu lildams 5. Mohs. 32, 3.: „Es gribu flameht ta Kunga wahrdi, dohdeet gohdu muhsu Deewam.“ Ko labu un teizamu gawilneeks sawós 50 gadós pee schihs draudses pastrahdajis, to negritboht sché usleelicht, jo tas wijs tilzau ta Kunga

spehku un wina schehlastibu pastrahdahts. Behz ohtras nodseodataes
dseefmas runaja zeen. prahwesta tehwes par 1. Sam. 7, 12.: „Tad
Samuels nehma weenu alminni un to uszehla starv Mizyu un Sennu
un noszauza wina wahrdi Eben-Ezer (yalihdsibas-almins). Un winsch

jazijs: „Vihdi jchejen tas Rungs mums ir palihdsējs“. Ar pateižibas pilnu firdi flāweja zēen, prahwesta tehws to leelu jchehlaistibū un laipniibū, ko Deewa winam tik bagatigi sawā amatā un dīshwē parahdijis, ar wezehwu Jekabu leezinadams, ka efoht mas pret mīsu uztīzibū, ko tas Rungs farām kālpam darijis. No Bilterlinga zilts winsch jau peektā augumā par Sahtu draudses mahzitaju efoht, tamdehs atradis jau sākē labu pamatu; redsejīs, ka draudse arweenu wairak pee laizigas pahrtīschanas un labuma nahkuši. Saimneeki no flaufibas par rentineekeem un tagad, kur leelaka data fawas mahjas par dīmitu eepirkuschi, tee palikuschi par grūntineekeem; preezajees, ka lauki un mahjas prahtingaki eetaisiti un apkohpti, pagasta amatōs derigi wihi zelti, kas rūhpejahs par pagasta labumu un iſglītibū, mahai un daschas netiklas eeraschas suduschas, finalkums un kohschums pēnehmees. Us draudses garigu dīshwi luhkojoht, zēen, prahwestis leezinaja, ka 1840. gadā, kad Irławas seminaru dibinajohi, pee ta ari preefsch wiſeem & Ritterschastes pagasteem eetaisita pagasta-ſkohla, ari dauds no wina draudses lohzekeem jaun to nahkuschi pee ſkaidrakas Deewa atſihschanas, pee gaismas un wiſadeem labeem titumeem. Dauds wezaki uſaudsinojoht fawus behrnus eekſch ta Runga bīhjachanas, dauds faiumneku un nama-mahtes efoht par kristīgu preefschūhmi ſaweem gahjeeme; no tīzibas ſchelkachanahm, kas ſchur un tur Kursemē zehluſchahs, wina draudse lihds ſhim paſargata. Preefsch Wihschenkes un Rāhwas krohna pagasteem iſgahdajis zēen, prahwestis no augstā krohna Behru-krohgu lihds ar laukeem, plāwahm un gani-bahm par ſkohlu, tā ka maſaſeem pagasteem tagad eespehjams to ap-gahdaht un uſtureht. Behrnajā gadā Grentschu pagasts ar leelu puhsliu un naudas tīhriku few ſtālstu ſkohlu zehlis, un Irławas pagastam (jo ari no ta laba data pee Sahtu draudses peeder) buhs lihds nahkoſcham rūdenium ſkohla tik tāhlu gatawa, ka ſkohlas darbu warehs eehahkt. Wehl weenu pagasta-ſkohlu eefahks drihs Snapeneeki taisiht. Ar ſchelhumi un noſkumſchanu neemineja gawilneeks, ka — lai gan Deewa-wahrda fehku efoht bagatigi fehjīs, tomehr kātris grauds ne-efoht uſdīhdīs un zeretohs auglis nefis. Dauds dīenotees pehz laizi-gahm mantahm, pahleegiga grefnuma un lepnības, padohdotees wiſadahm nefsčīhītahm un meefas kahribahm, wedoht neeka leetu dehl leelu-leelahs prozeses un ūhdsības, ja — ari daschi pahrgudrineeki negriboht no Deewa neka ūnāht. Tomehr nebuhschoht apnīkt ta Runga wiħna-lalnā ūrahdaht, kamehr wina galwina wehl ſpehſchoht. Bet kad maniſchoht, ka ſpehks par dauds ūstu, tad — lai gan ar grūhtu firdi — no fawas mihiabs draudses griboht ſchirktees un fawas beidsamahs deeninas ūlumā un meerā pawadiht.

Kandawas zeen. mahzitajs, no Sahtu draudses usluhgts, pateiza ar firfnigeem wahrdeem zeen. prahwesta tehwam par wiſu ustizibū un mihlestibū, ko winai tik bagatigi pasneedjs, tai Deewa-wahedus mahzidams, ſawus amata-darbus pee taħs strahdadams un daħħu labu padohmu tai laizigās un garigās leetās pasneegdams. Wiſpehdigi uodseedaja Irlawas seminaristi it jaufi u 4 wiħru balseem „Taħ Kungas ir mans gans“.

Bebz pabeigtas deerikalposchanas dewahs uj mahzitaja - muischu fungi, mahzitaji, pagastu presidentes un wezakee, skohlotaji un wehl daschi ziti, gawilneku ihpažchi apsweizinaht un tam ūervas pateizibas issfazih. Bispirms apsweizinajits zeen, generalsuperdente Kursemes konsistorijas wahrdā, pateikdamees par uſtizigu amata-kohpſcham, un tad no ūervas puses par parahditu miheſtibu un draudſibu. Tad pateizees Ritterſchaftes muischtvaldibas fungē, barons von Tircs, Kurſemes Ritterſchaftes wahrdā, ka bijis Grentschu, Irlavas un Šnapju pagasteem teizams gans un mahzitajis. Grafs Lambdorffs, Irlavas seminarra kurators, issfazijis dauds pateizibas Irlavas seminarra wahrdā par wiſu uſtizibu un ne-apnikuſchu puhliau, ko no vaſcha eefahluma lihds ſchim til daudſkahrtigi ſchai ſkohlai parahdiſis (jo zeen, prahwets peeder vec seminarra vreckschneſzibas fungem). Puhres barons von Rönne pateizees Puhres baſnizas un ūerva wahrdā, ka winu familija jau no tehwu-tehwu laikem ar wina zilti ſaderibā un draudſibā dſhwojuſchi. Kandawas zeen, mahz. Bernewitz wiſu Kandawas prahwetsa aprinka mahzitaju wahrdā par to, ka zeen, prahwets wiſneem derigs wadonis un mihsch amata-brahlis bijis. Par pateizibas un miheſtibas ſhini tam dahwinahs fmuisks un ſkunſtiſiſſtrahdohts albums, kur bijusbas fotografijas no Gaſtu baſnizas, mahz.-muischbas, ebraeieka mahijs. Irſomos seminarra un wiſeem Kandawas aprinka

^{*)} Pee ſpi „B.“ ſtuojuma mums jaapeefhme, ka lihds fchim nebijahm dſtr-deufschi, ka Daneſelteefſchi, kas ic kreint un zeniigi laudis, buhtu poli-kuſchi par tahdeem trohga ſchuhpahm ar „noſchkeetbeam degineem“ u. t. i. pr. Now pareiſi, ka Daneſeltes jaunekleem un jauneklehm, nomas-ſchweem un nama-mahzehm fazek tahdu neſlawu! Kandeht gan „Droh-ſchula“ lgs, kam kū ſi kolajam Daneſelte waijadsetu buht paſhſtama, wezo „Wahrnoſ-trohgu“ tik drohſchi noſauz par „Kowahrnu-trohgu“?! No tam warredieht,zikum ka „Drohſchula“ kas paſhſt Daneſelteefſhu buhſhanu. Red.

mahzitajeem. Buhres vagasta-wezakais un Buhres skohlotajs, Naumana kqs, pateikuschees draudses- un skohlas wahrdā.

Pee gohda-meelasta dandskahrtigas laimes-wehleschanas atskane-
juščhas, kas wiſas tais wahrdos weenojuſchahs, lai zeen. vrähwesta
tehws wehl jo ilgi ſawai draudsei par ſwehtibu un preeku waretu
lalpoht.

No Kandawas puñes. Kandawas muischas frohna fainneekam no Galwinu mahjahn 19. Novemberi iñg. g., wakarà, sirs ar wiñu eejuhgumu Kandawas pilsehtinä no kahdas sehtas aibrauktis probjam. Tapat ari Tukumä 2 sigrí no eebrauzamahm weetahm ar wiñu eejuhgumu issagti. Sabiles Snikeri fainneekam labs sirs no stalla issagts, un no wahguscha panemtas it jaunas kamanas un fchiräs, fo fainneeks lizis pataifikt, lai waretu us kahsahn braukt. Lee-fahs, fa saglis buhs bijis sinatajs. — 27. Novemberi no rihta agri nodeddis Rinkules muischä, pee Sabiles, lauka fchkuhnis pilns ar labibu. Gadu preefsch tam tas vats fchkuhnis ar labibu pilns node-dis. Tamdehk jadohmä, fa besdeewiga zilweka rohkas tur uguni buhs peelaiduschas, laikam gribedamas atreebtees. Kandawas muischä pehrn rüden ta labaka gohws no stalla issagta. Gaudis melsch, fa to eshoft kahds puñis preefsch sawahm kahsahn nosaddis. Us pascheem Seemas-fwehtkeem Wihkstrautes muischä, ne tahlu no Saldus, gohws un wehrüs no stalla issagti. Lai newaretu pa suegu yehdas vñht, eshoft lohpeem sahbaiki bijuschi usmaukt.

Is Kuldīgas raksta tā: Cabu laiku jau muhsu pilfehtinā eeweetūschahs leelas neleetibas. Redseet, muhsu trakteerōs stipri isplatiju-
sees kahršču- un kaulīnu spēhle nāndu. Lihds fchim kreetni un
gohdajami familiju tehvi, kuri fchtnis gruhtōs laikos spēhj nopolnīt
tikai tik dauds, ka nstureht ūewi pāfchus un fawu faimi, beeshi ween
paspehlejoht fawu pehdejo nāndu, un allasch jau familijas, kuri pē-
derīgee pahrwehrtūfchees par tahdeem spēhles pēkritejeem, faulkshas
palihgā teefas spēhku. Ar preeku nu waram ūnoht, ka Kuldīgas pil-
fehtas magistrats ussfahzis isleetaht stingrafus lihdsettus, lai waretu
iñihzināht fcho neleetibu, un lai atgāhdinatu likumigobs preekschrafstus,
pehz kureem kahršču- un kaulīnu spēhleshana aīsleegta dīsehreenu-pah-
dohtawās. — Par Kuldīgas wirspilsteefas aīfedoru apstiprināhts
barons A. von Lieven, lihdsfchinigais Bauskas pilsteefas aīfors.

Misupes d'simtskungs, barons von Hahn, isgahjuschi riuden'i sawu 3 pagastu: Misupes, Wareebas un D'sire pagastu, mahjas — pawifam kohypa lihds 80 — par d'simtu pahrdewis. Misupes pagastu makfajsoht, zaur-zaurim rehkinajoht, katras mahjas lihds 43 rubl. par puhra-weetu, D'sire pagastu 37 rubl. im Wareebas pagastu — fur wairak smilts- un purwa jeme — 27 rubl. Gandrihs it wissi tee pa-fchi mahju rentimeeki bijufchi pirzeji; tik' kahdi 10 faimneeki no tam aktahpuschees, zeredami, tahs pehzaf no sawa funga par lehtaku makfju dabuht. Betzik lohti daschi peewihluschees, jo tik'-ko schee no mahju pirfschanas atteikuschees, bijufchi tuhslit ziti pirzeji flahrt, kas ar miyli prahru to makfajuschi, ko lungs par mahjahm aprehkinajis. Gan daschi wezee faimneeki gahjuschi pee funga lubgtees, bet nu bijis par wehlu. Par eepirktahm mahjahm ja-eemakfa 10 prozentos, tas ir: no katra simta 10 rublu.

Kad wisi faimneeki nospreesto naudu bij eemafsfajuschi, un ta tad sawas mahjas par d'simtu eepirkuschi, tad zeen. d'simtskungs fa-aizinajis wijsus faimneekus un faimneezes 12. Dezemberi pee fewim us Alisupi, tohs gohdam pameelojis un vaseenajis. Wezelibas usdzeroht, d'simtskungs issazijis, ka winsch lohti preezajotees, ka wina faimneeki, kas lihds schim bijuschi rentineeki, tagad palikuschi par grunteenekeem. Winsch wehlejoht teem dauds labas laimes un zeroht, ka pastahwechchoht jo probjam ta mihligà un jauka fadishwe, kas lihds schim bijusi starp fungu un faimneekem. Saimneeki glahses schkindinadami issaukuschi, lai ta jauka fatifikchanahs pastahwetu us behrueem un behru-behrueem, mi lai winu zeen. d'simtskungs par teem ka tehws jo probjam gahdatu.

Wisi, kas no Rudbahrſchu nule dibinatahs aisdohſchanas-faſes grib dabuht naudu, lai drihsā laikā, wiſlabak lihds 1. Februarim, peeteizahs Rudbahrſchu* miſchā pee faſes waldes. Sihkatas ſutas nahtloſcha Latm. Nm. nummuruā.

No **Safes**. Pagahjusčā gādā lajñahm „Latveſchū Abiſēs”, ū 3000 muhſu Augſtā Keisara Majestetēs portrejas, Wina 25-gadu waldfiſhanas-ſwehtkeem par peemīnu, Dohbeles pag.-wezako komitejai eſoht peefuhtitas — deht iſdalifhanas Kursenes gub. pag.-waldehm. Bei kad Safeschi lihds ſchim Augſtā Kunga un Keisara nobildejumu naiv ſagaidiļuschi, tad ilgojabs wehl arveen to panahſt, jo **Safes** vagalts peepraſiſhanu — deht naudas peefuhtishanas preeſtich minetahs

Komitejas nodohma ižriħofchanas, es ġeru, buhs deewsgan eeweli-
rojis. Lejjinu Jahnis.

Nisputes apgabalā, D... pagastā, notika pagahjusčā wasorā ar Tschiganeem şahds iohks: Tschigani bij apmetusches ne tahl no A. faintueka laukeem jaukā ar fruhmeem apaugusčā plaziti. Sain-neelam şhee weest nepatidā, jo tee tam darija ar saweem şirgeem eewehrojamu şlahdi, gan plawās, gan uš laukeem, bet tas ne-isdroh-schinajahs wintus aisdsiht, bishdamees no atreebşchanahs.

Ko fainneeks nedrihftsteja, puifchi padarija. Tee panem fainneeka gihskannu un aiseet kruhmös, ne tahl no Tschiganu lehgera. Weens fahf gihskannu puhf, lai dohmà, ka wehrfis mauro, ohris lausch kruhmus un taisa tahdu trohksni, it ka wehrfis zaur teem skretru, un treschais dohdahs teesham Tschiganu lehgeri. Tur aiffrehjis tas kleeds aif bailehm drebofchà balfi: „Mihkee brahlisch! Zefatees, glahbjeet mani. Saimneeka leelais bullis tapa traks, islausa stassam durwìs un dñinahs man pakal.“ Tà Tschiganus istrauzejis tas spruht turpat kahdà kohka, Tschiganeem ussaufdams: „Kam sawa dñihwiba ir mihta, tas lai dohdahs prohjam.“ Kà sibens is skaidra gaifa, schee wahrdi fatreeza Tschiganu haru. Weens no drohchakajeemi pakampi ratu ilksi un taifahs trafo swehru fagaidiht, sawai mahtitei ussaufdams: „Magreet, lez kohka!“ Bet drifj tas apdohmajahs, nomet ilksi pee semes un laisch labak kahjas watà, jo no „traka butta“ tatschu bij bailes. Tschigani kà traki skrejha weenà skreefchanà lihds tuwejahm meschafarga mahjahm, un tur aistapuschi, tee luhdsja meschafargu, lai no Deewa pufes laistu istabà, jo A. fainneeka trakais bullis esohf us papehfscheem. „Rebuhtu mums tas selta puifitis pateizis, negantais lohps muhs buhtu pihschlös fabradajis.“ Tà tad Tschigani aismuka, un tee wahedi: „Magreet, lez kohka!“ ir palikuifchi par johlu wahrtdeem, ar kureem schee „mesnee Egyptes behrni“ tohp gruntigi issoboti.

A. Sundmann.

Rahds Widsemes fainneeks Rihgā tit-ko nepaspehlejis 115
rubtu. Winsch bij pahrdewis linus im dabujis sīhni, lai eet kantori,
fur tam ismalkahs naudu. Bet fainneeks eegahia papreeksch kahdā
schenki, isdert glahsi alus. Tur tam peebeedrojahs kahds zits wihrs,
teildams, ka ir winsch pahrdewis linus. Rumajoht — wihrs prasa
fainneekam, lai parahda sīhni, waj esohrt riktiga. Sainneeks to
dara. Wihrs sīhni apskatīees, atkal atdohd, peeminedams, ka ir
gan riktiga, — un tad aiseet. Sainneeks nu ari eet us kantori pehz
noudas, bet — ko nu, brahlīt! — sīhme pahrmainta!! Sweschais
wihrs bij tam eedewis zitu tamlihdsigu papihriti; riktigo sīhni winsch
bij paturejis un jau isnehmis kantori naudu. — Polizejai gan wehl
laimejees blehdi faktē kahdā schenki. — **Deenwidus-Widsemes**
lauffaimneezibas beedribā us jaunu gadu eezelta schahda preeksch-
neeziba: profisors Dr. Wolfs — par preekschneefu; brugukungs ba-
rons Vietinghoff — par wina beedri; kaufmanis Wold. Zieglers —
par mantas-sinataju, un aprinka-fiskals Th. Berents — par rakstu-
wedeju.

Var Kohfneses mahzitaju, kà „Btga f. St. u. L.“ fino, efoht aizinahts mahzitaja-amata kandidats Gottlieb Bohrts.

Kohpaishös, fā „B. W.“ sino, stipri plohfotees hafas un
ſcharlaks, um ne tikai starp behrneem ween, bet ari starp pee-auguscheem.
Štoklas ſlebatas.

Lehrpata. 14. Janvari weterinehr-instituts nofwineja fawu 32. gada-deenu. Selta medali par usdohtā jauntajuma iſſtrahdaschanu („Iſpehtijumi par naga attihſtſchanohs“) iſpelniyahs frohaa-stipendiats students Endwig Julius Kundsinsch iſ Kurſemes. — **Lehrpatas universitetē** 19. Janvari uſnehma no jauna pavisam 94 studentus. Viņu studentu skaitis minēta deenā bij 1159.

Rehwale. Igaunijas sandtags 16. Janvarī nospreeda jaun-dibinatam traiko namam Tehrvātā fõhinkoht senak jau aīsdohtohs 10 tuhfst. rublus.

Narvā un apkahrtne 16. Janvari, ap pulksten 2em pehpusdeenā, manita stipra semes-trihzefchana. Bisstiprak ta bijuši Bal-tijas dselzela puštanžijā Korsf, un Lagenas un Stepnikas muisčhā. Lagenā dohmajuschi, ka tāhda ehla sagruvuši; Stepnikā pat gabals areestu eegahsees.

Igaunii Aleksandera-škohlas kapitals bijis pēhž „Sakalā” iſſludinata kwihta 31. Dezemberī p. g. 50 tuhfst. 981 rbl. 92^{1/2} kap. leels.

Warschawā 10. Janwari bijuſi leela kaufchanahs kahdā alus-
ſchenki — starp Wahzu, Belgeeschi un Bohku strahdneekem. Daudsi
ewainot; jo Belgeeschi leetajuschi pē tam revolwerus. Galdi,
krehfli ec. ſanſti gabalu=gabaloſ. Polizejai bijis daudsi publina, ka-

mehr wifus peemeeringajusi. — Warschawā nolaupiti kahdam bohdes-sellim 120 tuhft. rubli, kas tam bij nodohit, lai wed us Berlini. Laupitaji wehl naw rohkā.)

No ahrsemehm.

Wahzija. Jauni sohdu likumi pret dseršchanu tagad no Bismarck eesneegti walstis-padohmei deht apspeeſchanas. Pehz scheem likumeem teek strahpeti ar naudas-strahpi lihds 100 mahrkahn jeb zetumu lihds 2 nedelahn wif, kas peedſchrifchi parahdahs flaijā wheetā tā, ka tas ziteem par peedauſſchanu. Tahſak teek atzelts likums, ka tahdam, kas bes famanas bijis peedſchreess un tad pilnā nejehdsibā padarrijis kahdu pahrkahpumu, fchis wareja tikt peedohts, ja tas nebij ar nodohmu peedſchreess. Pehz jaunajeem likumeem ari katis, kas pilnā dſchreuma nejehdsibā ko pretlikumigu paſtrahdajis, tiks strahpehcts, kaut ari tik ar puſi no strahpes, kuru tas buhtu zeetis, ja tas buhtu pahrkahpumu padarrijis itin flaidrā prahṭā. Bes tam teefai brihw jaunā likuma pahrkahpejam strahpi pa-astnahz zaun noſazijumu, ka noteefatam zeetumā bariba tikt fneegta plahnaka un — finamās deenās parifam jagawē, un ari, ka tas pehz iſlaſſhanas if zeetuma tiktu nodohts polizejas uſraudſibai jeb darba-namōs preeſch dſchreju ahrſeſchanas. — Tautas-faimneezibas padohmi atklahdams, Bismarks turejis ruan, kura tas ifteizis, ka ſchai padohmē newaijadschoht ihpaſchi balsis ſtaſtih, bet waijadschoht tahs ſwehrt. Tas tā ſaprohtams, ka Bismarks patur few teſibū, peenent weena wihra padohmu, kuru tas erauga par ſwarigaku, kaut ari deſmit ziti tam pretotohs.

Anglija. Lords Hartingtons, ministeris preeſch Indijas Lee-tahm, fajzis, ka waldiba nebuhschoht Kandaharu pastahwigi paturecht ſawās rohkās; wehlak wina atſaukschoht ſawus fareiwus if turenēs. kaut gan Kreewi eenehmuschi Geol-Tepi un ſakahwuschi Tekinzus. Waldiba eſoht paredſejū, ka Tekinzi tiks falanti, un tomehr nospree-duſi atſtaht Kandaharu. — No tam manams, ka Angli Widus-Afrija deht negrib fanihſtees ar Kreewiju; wini greesch tagad wif ſawu eewehribu us austruma jautajumu, un preeſch tam wineem Kreewijas drauga-prahṭs dahrgs. — Ithru nemeern apspeeſchanas likums tagad teek apspeeſts apspeeſchanā; bet ar darbu ne-eet ne kury us preeſch, jo Ithru tautas-weetneeki rauga wiſadi aiflaveht ſpreedumu. Nu pat wini ſpreedufchi 22 ſtundas no weetas — bes apſtaſhchanahs, un tomehr — neneela naw nospreedufchi.

Spanija. Sino, ka Spanija pa makti ween gribohit eesprauſtees leelwalſtju pulka. Lihds ſchin par leelwalſthm Eiropā tika eran-dſitas: Kreewija, Anglija, Wahzija, Franzija, Auliſtrija un Italijs. Schihs ſechas walſtis katu wispahriga jautajumu nehma ſawā kohpigā apspeeſchanā. Bet tagad nu Spanija peepraſſiū, lai ir wina ſee ſpreedumeem nemtu palihgā, — ihpaſchi austruma jautajumā; wina, ka Widus-juhras walſtij, eſoht ſtipra daliba ſee ſchahm leetahm. Tahſak Spanija pahmet leelwalſthm, ka Turzija teekohit wairak zeenita par wina, kaut gan wifa Turku walſti tikai 21 milj. eedſhwotaju, no kureem tik 5 milj. dſhwijoht Eiropā; Spanijai turpreti eſoht 25 milj. eedſhwotaju, no kureem 16¹/₂ milj. dſhwijoht Eiropas Spanijā. — Leelwalſtis ne-efoht wiſ itin preti ſcheem Spanijas pagehrejumeem.

Greekijs. Ministeri preeſchneeks darijs ſinamu tautas-weetneeki ſapulzei, ka kara-ſpehla iſrihkoſchana buhſchoht gatawa Februara mehnefcha eefahlumā. — Pehz tam, ſinams, nebuhs wairs ilgi ja-gaida us kara eefahlumā. — Greeku waldiba ari ſinouſi leelwalſthm, ka wina meerā, ar apbrumoturohku eenemt tahs wixa no leelwalſthm Berlīnes longrenſā peefchirktahs prouinzes. — Padſird, ka Greeku kara-ſpehks dalichotees diwi dala: weena dala eefchoht us Tefaliju, ohtra us Epiru. Pats kelninsch buhſchoht wadih to kara-pulku, kas eelaufſees Epirā.

Deenwidus-Afrika. Rautinsch ſee Lengnekas beidſees preeſch Angleem nelaimigt. No eefahluma teem gahjis labi, tadeht la tee strahdajuschi ar leelgabaleem, kuru Transwaleeſcheem naw. Bet tik lihds Anglu kahneeki naſluschi laujā, Transwaleeſchi tohs pilnigi ſakahwuschi. No Angleem krituſchi jeb ewainoti 190 zilwei. Tas ir deenēgan ſtipris ſaudējums, eewehrojohit, ka wif Anglu ſpehks paſtaſhweis tik if 870 kahneekem, 170 jahtneekem un 6 lelgabaleem. — Londones awisei „Times“ teek telegraſerechts if Durbanas, ka taħds laujas dalibneeks eſoht ſtaħſtis, ka Transwaleeſchi apkahwuschi wifus ewainotohs.

Wiſjannakahs ſinas.

Jelgawā, 27. Janwari. Leelfirſts Michaëls, Kaukāſiaſ pahwaldneeks, albrauzis Pehterburaġa. — „Wald. Wehſtneſi“ lajams, ka 20. Janwari Skobelew's ſinofis, ka wiſch iſſuhtijis fareiwus ſem

obriſta Eiropatſina un obriſtleitnanta Gaidarowa wadiſchanaſ, kas lai dſenahs pakat eenaidneekam, kas wehl behg — no ta laika, kaf Geol-Tepi tika eenepta no muhfejeem. — Anawas eedſhwotaji paſneeguſchi Skobelewam adreſi, kuru luhds, lai „Baltais Zors“ tohs nemtu ſem ſawas waldbas. — Kreewu „Maſſlawas awife“ ſinof, ka Skobelew ſaplenzis Afchababu. Schi ſina ſtipri weizinoht galigo iſlihgſchanu ſtarb Kihnu un Kreewiju — Kudſħas leetā. — Pasta- un telegraſa ministerija nodohmajus atkaut, lai peenem wiſas wiras ſtanjiās apſtelleſchanas us eelfchſemes awifehm, tāpat fā tas jau noteek ar ahrſemes awifehm. — Keiſara Majestete 18. Janwari peenehmis 8 Urala kaſakus, kas — pehz weza eeraduma — Augſtam Keiſaram paſneeda ſiwiſ un kaſiaru, kaf gohda-dahwanu no Urala kaſakeem. — Pehterburaġas apgaſala laukhainneezibas longreſis atlahts 20. Janwari. Pee ſchi apgaſala peeder Pehterburaġas, Rehwales, Nowgorodas un Pleſkawas gubernas. Apſpreeſchamo preeſchmeitu programis faſtahwoht if 27 jautajumeem. — Dohbeles aprinka-teſtas aſeſors ba-ronis Lüdinghausen-Wolfs un Kurſemes oberhoſteefas ſekreteeris baronis Behrs us ſawu luhgſchanu atlaſti no amata. — Turku waldbas dauds bataljonu kara-ſpehla noſuhtijis us Saloničem, kur Derwiſh Paſchā tohs ſagaida. — Kahds Seemel-Amerikaneetis, Mekejs wahrdā, pahwestom atwedis 1 milj. lihru — ſem fw. Pehtera-graſcha wahrdā, par fo ſwehtais tehwis lohti preezajees un Mekejam dewis preti ſawu apuſtuli ſwehtibu.

Zif mahju Widſemē pahrdohtas.

Widſemē parifam ir kahdas 25,000 mahjas (klauſibas-ſeme).

Aprila mehnefi 1871. g. bij pahrdohtas 5,381 mahja.

1872.	"	"	"	6,088	"
1873.	"	"	"	6,577	"
1874.	"	"	"	8,311	"
1875.	"	"	"	9,708	"
1876.	"	"	"	10,985	"
1877.	"	"	"	?	"
1878.	"	"	"	13,325	"
1879.	"	"	"	13,822	"
1880.	"	"	"	14,401	"

Tā tad if katu gadu gandrihs lihds 1000 mahju tapa pahrdohtas. Dahlderis aprehknoht ſtahweja pahrdohta klauſibas-ſeme ſchai wehrtibā:

tuač gadā	dahlderis	zif prozenſhu no wiſas klauſibas-ſemeſ.
1871.	120 tuhft.	684 . . . 21 ⁴ / ₁₀ datas proz.
1872.	134	503 . . . 25 ⁹ / ₁₀ "
1873.	145	656 . . . 28 ⁹ / ₁₀ "
1874.	179	865 . . . 33 ⁹ / ₁₀ "
1875.	211	105 . . . 39 "
1876.	234	341 . . . ? "
1877.	?	?
1878.	272	356 . . . 35 ⁴ / ₁₀ "
1879.	282	593 . . . 57 ⁵ / ₁₀ "
1880.	292	553 . . . 59 ¹ / ₁₀ "

Tā tad if katu gadu ir no klauſibas-ſemeſ pahrdohti 19 tuhft. 97 dahlderi. Wifai klauſibas-ſemei ir 491 tuhft. 400 dahlderu.

Katris dahlderis tapa pahrdohts:

1871.	gadā par	142 rbt.	87 kap.
1872.	"	153	80 "
1873.	"	142	34 "
1874.	"	148	77 "
1875.	"	155	49 "
1876.	"	143	23 "
1877.	"	156	25 "
1878.	"	157	96 "
1879.	"	189	96 "
1880.	"	153	81 "

Tā tad jaun-jaurim dahlderis ir pahrdohts par 150 rbt.; tikai 1879. gadā dahrgaf.

Bes tam wehl ir no muſchu-ſemeſ ſemnekeem pahrdohtas:

1872.	gadā	319 mahjas	jeb ſaimneezibas.
1873.	"	386	" "
1874.	"	504	" "
1875.	"	672	" "
1876.	"	703	" "
1877.	"	?	" "
1878.	"	1,630	" "
1879.	"	1,706	" "
1880.	"	1,742	" "

Schihs mahjas jeb saimneezibas istaifija 1878. gadā 28 tuhfsi. 433 dahlderu; 1879. gadā 30 tuhfsi. 18 dahlderu un 1880. gadā 30 tuhfsi. 774 dahlderu.

Beidsoht wehl jaapeenin, ka us krohna muishahm (no krohna semes) lihds 1880. gadam bij semneekem pahroohas 82 tuhft. 150 desetinas, t. i. 27 prozentos no wifas krohna semneeku semes.

(3tg. f. St. u. 2.)

Emanuels, jeb: tschetras Seemas-fwehtku eglites.

(Pachytullosis G. Forstmanis.)

Bet kas tad bij schis Emanuels? — Atbilde us schi jautajuma nam gruhta. Winsch bij „aizinato“ pulsā, weens no teem, kas ir „isredseti“. Wiss, ko winsch darija, bij tihrs mihlestibas darbs. No augstas zilts zehlees, ar pasaulegahm mantahm bagati apswehtits, winsch bij jau agri mahzijees aslīt, ka wīas pasaules leetas ir nihzīgas, un tapehz bij wīa ūrds jau agri nemanoht fahkuši ilgotees pehz tahm ne-īsnihfstanahm mantahm. Wīa bagatahs gara-dahwanas, wīa smalkā īsglihtiba, wīa dīshchanahs us īnatnibahm, us gaismu un gaismoschanu bij daudfreis zeeti kohpā ūdūhruschees ar wīa mihlestibas pilno ūrds, kas ilgojahs pehz tahda meera, kahdu tik spēhj eedoht kriſtīgā tīziba. Gadeem winsch bij dīnees usmeklecht wīfūs zelus, ko zīlwelu gars bij staigajis zaur dohmaschanas-walsti, gribedams īsdibinaht pateesibū wīas beidsojōs pamatōs. Gadeem winsch bij dīnees īsdibinaht launuma tumfcho zehlonu, kas zīlwelu garam no Zoroastera*) līhds Hegelam**) tik bagatu prahofchanas-materialu bij devīs. Winsch dohmaja par ūho zelu kluht pee pateesibas. Bet welti! Dīsch eefschīgs nemeers, ne-īsfakamas īsbailes ūrds — bij par algu wīa puhslineem. Pateesiba, pehz kuras dīnahs, bij winam tagad tahtaf, kā papreekschu. Tē winsch nonahza kahdā jautrā fwehtdeenas rihtā nejaufschī, — kā neſaprāchās mehds fazīt — bet mehs teiksm, Deewīs wīu eeweda masā, mihlīgā lauku baſnīzīā, kur labi padīshwojis, bet ar jaunibas jautribu apdahwinahs ewangelijuma mahzitajs ar tahdu dītu, stipru pahrleezināfchanohs, kahdu tikai tīzības-spēhks war eedoht, fazīja sprediki par teem bībheles wahrdeem: „Es īsmu ta pateesiba un ta dīshwība.“ Tūrlaht schis garā aīsgrahbtai Deewa-wahrda ūludinatīs runaja tik ūlaidri un ūaprohtami, ar tahdu mihlestibū un lehnibū, ar tahdu dītu tīzību un ar tahdu pahrwarefchanas drohschību, kā wīa runas beigās wīa gohdajamais waigā ūpihdeja kā debeschīgā apskaidoſchanā. Tahdu sprediki Emanuels wehl nekad nebīj dīudejis, kaut gan winsch farvā muhschā deewīsin zīk lānzelēsrunas bij klausījēs; jo bahrgēe sprediki bij winam reebuſchi, un fanſee, prahtodamee nebīj wīa ūrds spīrdīnajūſchi. Tapehz winsch bij jau ilgu laiku behdīs no baſnīzas, kā no ūlinneeku-nama. Pat iſflaweteem mahzitajeem nebīja īdeweess wīa ūrds pamohdinah eegribeschānu, winus wairak reiſas dīrdeht. Ewangelijuma deewīschīgs spēhks nebīj winam iſ neweena zīta spredika pretim nahzīs. Tikai weentēfigam lauku draudses mahzitajam tas bij nowehlehts. Un Emanuels nebīj nemās ar fwehtahm juhfmahm ūrds ūchinī lauku draudses Deewa-namā eegahjīs. Garsch laiks bij winu tanī eedīnis. Spredikis ari nemās nebīj augstī mahziti īslīkts, bet ūastahdihts preeksch prastu ūemneeku ūrds waijadibas, bes ūifeem ūeleleem runas gresnumeem. Bet kas par tīzības ūiprumēem, tīzības preeku, par ūwarefchanas drohschību! Un kahds meers, ko wīa pasaules gudriba newar eedoht! Kahda kluſa apskaidoſchanā, kas kā debeschīgā ūphīchums ūpluhda pahr mahzitaja waigu, kād winsch farvā runu beida ar to ūwehtu pahrleezināfchanohs: „Pateesī, Winsch ir ta pateesiba un ta dīshwība; kas Winam pakat eet, ūestaigahs tumfība!“ Un kahds ūwehtums ūsejā ū ūīas draudses, kas kluſu klausījāhs ū ewangelijuma wahrdeem! Un tee bij tomeht ū ūafchi wahrđi, kas tuhktosch ūeſahm bij aīſflanejuſchi garam — Emanuela auſīm, nekahdas pehdas ne-ātſahdam!“

„Winsch ir ta pateesiba un ta dñshwiba; kas Winsch pafal eet, nestai-gahs tumfibä.“ Schee wahrdi pawadija Emanüelu pa wifü zetu us-mahjahm un ne-atslahjahs nekad wairs no wina. Winsch mefleja-tahla. Deewa-wahrdu mahzibas, ko winsch jau preefch gadeem bij-atfweedis prohjam ka nedfihwu nastu, tapa atkal nemtas preefchä, ihpaschi pirmahs kristigahs draudses stahsti. Rahds gars, kahds spheks un kahda mihlestiba bij eelsch afins-leezinekeem, kas preezigi nodewa-fawu dñshwibu — Deewain par gohdu un fawas tizibas labad! Rahda-brihnischäkiqa gaifma dñstâ tumfibä! Emanüels nahza pee Lutera, kas

winam ſenak bij reebigs, deht wina dabiga praftuma, deht wina ſtuh-galwibas pret Kalwinu un deht wina brihscham parupjas rafſtichanas wiſes. Bet tagad wiſch nenahza wiſ ar paſaules gudribu, bet ar deewbihjigu prahku. Wiſch apbrihnoja to brihnischkigo ſpehku, kas zaur nabaga muhka muti apgahsa paſaules walſtibū; to brihnischkigo ſpehku, kas wahju, ſlimigu, baſiligu kloſtiera brahli padarija par wehſtutes leelako wiheru. Jo dſtal wiſch nogremdejahs angſto tizibas waromu rafſtōs, jo tuwak wiſch nahza pee taħs gaifmas, kas ſpihd tumſibā, un no kuras pirmas ſtaſs wina dwehſelē bij eſspeedees maſajā lauku baſnizā. Zitkahrt tif dediſigajam paſaules gudrineckam nu nokrita fa ſivihni no azihm. Tē nu winam bij pateefiba, pehz kuras wiſch jau gadeem welti bij zihnijects, un taħdā jaukumā, laħds wina prahṭā nemas nebij nahzijs; tē nu winam bij ta faule, pret fo wina paſaules gudribu paleek par patumſchu flalu uguntinu. Tagad tilai wiſch atſina, kas ir apflehyts eelfch taħm trim filbehm, par kurahm wiſch doudſreib fawus paſaules gudribas johkus bij iſleħjis, winahm trim filbehm, kas debeſt un ſemi faweno, prohti: „tizi ba“. Tagad wiſch ari jaſuta la tizibu newar eemahzitees, newar eeleet, newar pawehleht tizeht, tamdeħk fa ta ir dahlwana, kas naħf teefcham no de-beſihm; tagad wiſch ari atſina, fa tizi ba now ween par pateefibu tur-efchana, fa ſenak wina doħmas bijuſħas, bet la tizi ba, un iħpaſchi tizi ba eelfch ta weenpeedſimuſħa Deewa-dehla ir debeſħkligia apgaifmo-fchana, ir Deewa ſpeħks un ſchelha, pret fo wiſas paſaules man-żas iſput fa pelni un puṭekti.

Tà Emanuels sawà laikà bij palizees par dsihwu, tizigu, kristigu zilweku. Kristigà tiziba, kas winam senak bij israhdijsfees là skafisti mahleta papihra puke, winam tapa par fmarischigu rohsî. Nad winsch zitreis, no sawas gohdigas firds dsihts, labu darija, nad tas notikahs pa leelakai dalkai tamdeht, ka wiensch to tureja par sawu peeklahjumu; bet fuhtriba, wahjiba un paßchmihlestiba armeen jauzahs starpâ. Nad winsch tagad labu darija, nad winsch to darija aif mihlestibas us To, kas pats ir mihlestiba. Winsch to darija ar tahdu preefku, ar tahdu bruhtgans preefsch sawas mißlakahs pin pukü-frohniti.

Tiziba ustureja Ĝmanuelo weselu, jaunu un preezigu. Tial daudis lehnigakls wiaſch bij tapis. Kamehr ſenak wina duſinas degtin eededsahs pret paſchmihleſtibū, besgoħdibū, allofchanohs un muſkibū, bija tagad wina fpreedums lehnigakls un iſplauka par ihſtenas zilweku mihleſtibas jauko puksi.

Tā Ķīmuēls tapa finiteem par nepasihstamo labdaritaju, un
swehtiba aistezeja par kļufahm, paslepenahm tekahm no wina uš dauds
familijahm. Tamdekt fa wiņčh dīshwoja tikai prastā namā un attu-
rejahs no lepnas buhſchanas, laudis natureja winu par wiſai bagatu.
Zaur to winam nahja tas labums, fa wiņčh palika iſſargahts no da-
ſcha nekauniga ubaga.

Pret fewim wiñsch bij taupigs, kā zilwels, kam mehrenas eenahschanas; bet kur wiñsch wareja labu dariht, tur wiñsch iſrahdiyahs par bagatu wihru. Wisi zilweli winam bij weenadi. Wiñsch flatijahs, tāpat lā wiña debeschligā preeskchihme, us firdi, lai ta pulsteja kristiga zilwela, Juhda, Turka jeb pagana fruchtis. Tee wisi bij winam weena tehwa behrni, kas tikai Deewa atsifshanas finā stahweja us daschadeem pakahpeeneem.

Wina mihlestibas pilna firds aplampa wifus zilwclus, un tikai pret weenu schiru wintsch daschreis aishmirs fauwu eerasto lehnibu, ta fa wina firdi eeededsahs fwehtas duftmas: schee bij tee fwehtufi, las leekuligi israhda tizibu, lai waretu aif tahs apflehyt fauwu dshfchanohs pehz pafauligat labuma; las aptinahs ar leekulibas mehteli, lai apafsch ta waretu falpoht fawahm launahm fahribahm; las nokar galivas, pahrgreesch azis, tamehr winu firdis launais fwehtkus fwin. Wintsch bij ari stipris eenaidneeks tai tumfinafchanas partijai, las kristigu tizibu, scho gaifmas-, pateesibas- un mihlestibas tizibu, apmahnitâ prahtha grib pahrwehrst par tumfchu, naidigu strihdinu mahjibu; las alla un mukliga nozohda smatnibas un prahtha gaifmu par tahdahm leetahm, las nefaderoht ar kristigo tizibu.

Emanuels labprahf ifmehginaja sawus pastifstamohs, kas fauzahs par kristigeem, waj winu tiziba ari parahdahs darbds, jeb waj ta pastahw tikai eeksf jaukeem wahrdem? Wina peedifshwojumi fhini leetä bij daudfreis bijuschi lohti ruhkti.

Ta ari schowakar Emanuels bij noralkstijis daschias weenadas wehstules, lai winu sanehmejeem buhtu isdewigs brihdis, svehtaja Seemas-swehiku wakara padariht kristigas mihlestibas darbu. Mehs jau redsejahn, zil behdig'i isdewahs virmajai wehstulei tahdâ familijâ, laszaur fawu mantibu gan buhtu eespehju si bes leeleem upureem pastrelydaht kristigas mihlestibas darbu.

^{*)} Feib Zerdusht = Perseefdu tizibas isslaidrotas.

^{**) Wahru filosofs jeb dohmneeks.}

!!! Augstu laimi!!!

Annai Daudsin jldsei or
Jahni Grünfeldta lga,
ka faderinateem, issauz

A. P. d. hns.

Baur scho daru sinamu, ta es Jaan-
jelgava eju apmetes

par dakteri

un peenemu ari maizinaishanas, braust tai
aplahtnē pēe lämmeekem.

Dr. Louis Pohl.

Weens gabals mescha, 160 puhra-
weetas leels, teef vahrohts; us wehlech-
nohs ari masatōs gabals. Klaktafas
sinas Wimbu-krohgā, apalsh Dandales,
pee

F. Lagsdina.

Parastijusēes grahmatu-pahrohtawa dara
zaur scho wiseem sinamu, ta — pehz tam,
kad R. Detlofsky lgs ir astahjees, buht
par minas weetneelu preeks Tukuma, kant-
manis F. A. Brenzlan lgs ir to us-
nehmis no 1. Janvari 1881. g. Bee wina
tadehs in dabunamas višas

mahzibas-grahmata,
tas teef leetatas Tukuma skohlas; tāpat
ari wīnh vienem apstellechanas us

laikrakteem re.

un apgabda visibjatajā laikā wīji, tas
buhtu waijadigs raktneebas lankā
un sinā.

Suhijumi preeks parastijusēahs grah-
matu - pahrohtawas teek no F. A.
Brenzlan lga preti nemti un wīni
drīshumā pēfuhlti.

Fr. Qucas'a
grahmatu-pahrohtawa Jelgava.

Deputata-kalpi

war par labu lohni un depu-
tati, un turklaht linn sebjumu,
deenes - weetu dabuht Leel-
Rundale.

Weena laba fuknas-meita,

kura proht kungā ehdeenn
un fāimes ehdeenn tai-
sht, war weetu dabuht Leel-
Rundale; war ari Jelgava,
Knöchela namā, peemeldeees.

Weena neprzehets lohpu-kohpeja

ar labahm leezibahm, war wee-
tu dabuht Leel-Rundale. Tam-
deht war peemeldeees Jelgava,
Knöchela namā.

Weens neprzehets wirtschaftes-meiris

ar labahm leezibahm war wee-
tu dabuht Leel-Rundale. Jel-
gava, Knöchela namā, war
tamdeht dabuht klaktafas sinas.

Greenvalteeshu

labbartishanas beedriba svechtis jaunus
gada-swehtkus 15. Februari Mai-Ser-
vishos ar runahm, dseedashanu un dan-
zoschani; esfahntums pulstes 40s pehz pus-
denas; ee-eeshana malkā: nebeedeem 50
l., dahmahm 20 l.; pret ihpašchi emakku
dabuhs ehst un djer; atlikums grahmatu-
kraktuvi pawairoht. Bisus labohelejatus
laipni celuhs Direkt. F. Dunow.

Salahsmuišhas drauds.
dseedataju-beedriba svechtis 8. Februari
1881. g.

humoristigu wafaru

Salahsmuišhas jaunala pagasta - skohlas
nama pahelabotās sahles.

Sahltums pulst. 40s pehz pusdeena.

N.B. Tuwatis nojosiūmu programos.

Dseedataji.

Par laipnu eewehtroschanu.

Saameem zeem, kundehm un andeles draigeem sinaju, ta 3. Janvari
1881. g. Jauv tehranda-pretschu magasini ejam pahzehlis us

leelo Minz-eelu Nr. 8,

savā pāscha namā, us majahs- un leelabs Minz-eelas sinaju, ne tahl
no Ernst Plates grahmatu-drukatawas, eepretim A. un B. Vettericha aptee-
ku-pretschu bohdei.

Par man iau 35 gadus dahwato ustizibū mihti pateikdamese luhdsu,
to pāsām ari schai jaunāja weelā ustureht. No savas pīses zentischohs to
zaur taikmu un ustizamut apdeenechamu us tureht.

Ar augstzeenishanu

J. Bürgermeister,
tehranda-pretschu bohde.

Kr. Emburgas

aisdewas- un krabjas kases beedru general-
sapulze tilis 31. Janvari f. g. pulst. 120s
pusdeena, Emburgā natureta.

Deenās-kahrtiba:

- 1) gada-rehkitumi zaurluhkošchana;
 - 2) direktori wehlechana;
 - 3) gada-matħas jamaks, un
 - 4) daschadi pahrspreduuni.
- Emburgā, 17. Janvari 1881.
(N. 3.) Direktors: Zihorevis.
(S. B.) Kaseeris: M. Baumann.

Swehtas deenās teek ap-
stellechanas us mineral-uhdeni
un limonadi manā wihna- un
brandwihna kantori, leelajā eelā
N. 66, preti nemtas.

Karl Siller,
Jelgava.

Weens neprzehets

lauku-wagare,

tas latviski proht rafkhi, ar
labahm parahdišchanahm, war
weetu dabuht Leel-Rundale.
Tandehl war ari Jelgava,
Knöchela namā, dabuht klak-
tafas sinas.

Weens neprzehets

Flehts-wagare

ar labahm parahdišchanahm,
kas latviski proht rafkhi, war
deenesu dabuht Leel-Rundale.
Tandehl war ari Jelgava,
Knöchela namā, dabuht klak-
tafas sinas.

Buhwmeisteri,

turi grībetu usnemtees jaunu
statu buhvi no ūegeleem pēe
Meschotnes jauna skohla-
nama, teef zaun scho usazinati,
11. Februari 1881. g., kura
deena tas darbs tilis masakho-
lischana atdohis, pēe Meschot-
nes pagasta-waldeis meldetees.
Sohlischana sahlfes no 400
rubt. Klaktafa usazijumi ir
pēe minetahs pagasta-waldeis
eeskatami.

Meschotnes pagasta-walde,
21. Janvari 1881.

Pagasta-walde: J. Freimann.
Skrihw.: C. Stahl.

Meitas

war par leelu lohni un labu-
koti deenesu dabuht Leel-
Rundale. Tamdeht war mel-
deees Jelgava, Knöchela na-
ma.

Titelmindē

ir waijadigs stelmaħkers, kas ari lau-
darbu saprohi, un kad mina ħewa war-
lohpū-kohpeja (mohdere) buht; peemeldech-
anas turpat pēe arendatora.

Mans ihpachums

Behrfone,

ne tahl no Batesmuisħas (Battenhof) un
6 werstes no Leepoja, seels 150 puhra-
weetas, kura atrohdahs peena-hajnejzibā,
semkohpība un dahrū-kohpeja, ir no
Zurjeem sch. g. ifnohma jems jeb pah-
rohtdams.

Tuwatis sinas dabunamas pēe ihpach-
neeka

Gottl. D. Meyer,
Leepaja.

It frishas im lohti labas

Norwegijas

taufu-siffes

(leelas, widejas un masas)
janeħha nupat un peedahwa par riftigu
zemū

C. Höpkeris, Jelgava.

Arkli

notaltaš d'sesses.

Wiseem zeem, pīzejeem daru sinamu, ta
ir arlli dabujami pēe tafsejjeesta D. Han-
bergā, Baussā, ta ari Jelgava pēe Han-
bergā lga, preti dielszeta daħra, pēe pī-
ma werstes-staba, Birona namā, ħoħċela-eelā.

Manu wekkala lokalis ta-
gad atrohdahs
leelajā eelā N. 28,
ta pāscha namā, kura ir
selta-kaleja H. Schmidia lga
magazine, un luhdsu, to pā-
scha ustizibū, kas man luh-
dīm tilbagħiġi parahdita,
arri man ne-atrout manā ja-
najja lokali.

Ac to luhjsħanu, ihpašchi us manu adreß
iż-żu, tamdeht ka manā luhdissim ja-
lokali ari tahds pat wekkala eetajix, pa-
leelu ar-

augstzeenib

J. Klawanshys,
vilksteru-tasjajts Jelgava.

Teateris un balle

1. Februari

Sahltums pulst. 50s wafaru.

Jehlkamuišhas Lutartōs.

Tuwatis sinas programos.

Lihgo.

Jelgawas Latv. beedriba

minehs

jetortdeen, 19. Februari 1881. g.

Semes-tehwa

Augsta Kunga un Keisara Alek-
sander II. Majestetes
waldishanas - svehtkus,
kas usluhkojami ari par beedribas
gada-svehtkeem.

Programa.

1) Svehtku dalibneeli hapulzehchanahs
beedribā starx pulst. 9em un 10em
no riħta, Schirkenhöfer lga namā. 2)
Tuhdal pehz 10em no riħta deewkalpoščana,
ar svehtku noluħu ispučkotā Jelgawas
Annas-baixiż. 3) Svehtku għajjeen sem no-
tekkas kahrtibas, pēe muusika ħanahn, at-
paħal u beedribi, fu Schirkenhöfer leelā
jahle fempis biex pās, tap, dabujan. 4)

Svehtku aktar kien beedribā no presidenta.

5) Tad dseedahs Jelgawas Latviesħu bee-
dribas jaunkais kohris hem kempeta funga
waldishanas, runah, dseedahs ziti kohri,
kas biex pēt-tieku, pafarrah spe-
leħs ari muusika. 6) Pulst. 30 pehz pū-
deenas qohda-mielets turpat beedribā, u
fam fahrtis ya-wen u rubli dabujan. 7)

Pulst. septiads wafara saħħekes Jelgawas
— pēt pihsejha teateri teatrab il-ħaż-
za — pēt prologa, kas fajerejha un tapp-
laħbihs no beedribas teatera wadona D.
Breschinski lga. Israhdihs:

Mesħa.

Slatu-luga is-ſanġineelu d'sħiews 4. zeh-
leendes, latwiski no P. Blawenella. Jena
teateri ta-parafas. Biletes dabujan:
eeprejsejha pēe Heilšberga un H. Allunana tgħem
sweħħit-deenā beedribā, tad no pulst. 4em
pehz pusdeena pēe kafes. Tuhdal pehz
teatero biex beedribā, Schirkenhöfer lga
leelajā un għejnejha fahlej.

Egħies- un preedes-balkus,
plaukas, deħħlus, lates
un wiświġi dabbu koholhus var-leħtu mat-ħu
peddahwa

G. Jakobsoħus,
Jelgava, ipse-eċċa N. 4, aix-bruhwex
Hermutha.

Behrni,

lureem waijadiga Bajżu mahziba, atroħu
laipnu usnejħħan āmħieħ ġarru kien
maw-ħażżeja. D. B. Han-
bergā, Baussā, ta ari Jelgava pēe Han-
bergā lga, preti dielszeta daħra, pēe pī-
ma werstes-staba, Birona namā, ħoħċela-eelā.

Rudolfa Buhzes apgħaddeem, gra-
matu-boħde Leepaja, im-pat inniha un
dabunama wijsas graħmatu-boħdej:

Waj biħbeli lafi?

Ka to lafi?

Matħa 15 tap. jidre.

Jerdn. Bestħorna
grahmatu-boħde, Jelgava, dabu-
noma muħlu

Augsta Kunga un Keisara

bilde,

ar ellas krahfahm mahlet;

malka 8 rubli, gabala.

Bilde ir-loħti fl-kaista un dabiga. Ihpa-
schi kohi ċewħiha wijsam pagasta - te-
sħafha im-floħla. Schiex weċċin għi-
new u jaġid lu truħi iċ-ċim - miċċam wa-
gam.

28. Januar (9. Februar) 1881.

Basnizas un ſkohlas ſinas.

Weens Kungs, weena kistiba, weena iiziba.

Nahditas: Bislapa Richtera tga zc. Bauskas aprinkas-kohlas zc. Vahrifikats par Widemes kohlas buhchamu. Laba un deriga grahamata. Par pahrmabzishamu kohlas. Nahji schurp. Tu manim dahrgs. Sinas zc. Missioness-dahwanaas.

Västkapla Richtera fga 50-gadu amata-fwehtki Beh-
terburgå.

Dhtra Seemas-swehtku deenā, pagahjuschā gadā, fapulzejahs jau preeksch pusdeenas dauds laimes-wehlestaji zeenijamā swehtku swinetaja mahjokli. To starpā ari atradahs Oldenburgas prinjis Pehteris un ministera kgs Makows, kas atneša Augsta Peisara dahwanu, ar dimanteem isrohtatu selta kruhšču frustu, kahdu lihds fchim wehl neweens ewangelijuma-lutera mahzitajā naw dabujis. Dauds adreses tapa nolasitas, dauds rūnas turetas. Wirsbasnizas-teesa eesahza kā pirmā, pee kuras zeen. Richtera kgs ir wihze-presidente. Schihs teesas rahts, mahzitajs Fehrmāna kgs, nolasīja garu adresi, kurā bij pahreksats par zeen, biskapa tehwa wiſu lihdsschinigo darba-lauku, papreeksch Zelgawā, tad Dohbelē, pee Jesus-draudses Pehterburgā, tad kā general-superintendents un beidoht kā wirsbasnizas-teesas wihze-presidente un wīfas ewangelijuma-lutera draudses galwa. No Pehterburgas basnizas-teesas pafneedsa Richtera kgam jauku adresi winas presidente von Reitera kgs. Kvohi jauku adresi Wahzu un Latweſchhu walodā bij fastahdijusi Pehterburgas Jesus-draudse, un pafneedsa fawam agrakojam ganam zaur tagadejo Tehrpatas mahzibas-aprinta kuratoru baronu A. Stakelberga kgu. Kursemes basnizas-teesa bij aiffuhtī Želgawas basnizas-teesas rahtu Neandera kgu preeksch swehtku swinetaja apfweiginaschanas. No wiſahm puſehm un malahm nahza laimes-wehleschanas un apfweiginaschanas, kā: no Igaunu-semes, Maskawas, Rihgas, Nehwales, Sahmu-falas, no Dohbeles draudses, no Krementschugas draudses, kas weenigi zaur biskapa tehwa gahdaschanu pastahw, no Wolgas falnu puſes- un no Maskawas Pehtera-Wahwila-draudses, kas ir biskapa „Richtera stipendiju“ dibinajusi. Uri daschadas beedribas bij fawus weetneekus atſuhtijuschas. Pehterburgas mahzitaji bij paſdi atnahkuſchi fawam madonim swehtibu un laimi wehleht. Jesus-draudses mahzitajā Kerstena kgs tureja garaku runu, kurā peemineja, ka esohi 4 tuhfs. rubl. falasiti, kas no Richtera kga Jesus-draudse zeltam un dibinatam bahrinu-namam nowehleti. *)

Pulksten hōs pehz pusdeenas sapulzejahs kahdi 60 fungi Pehtera-
stohlas ruhmē us svehtku meelastu. Zeen. biskapa tehw̄s atnahza,
puschkojēs ar jauno, mirdsoscho kruhschu krusu. Us scho Schehligā
Keisara dahwanu s̄ihmedams, wirsbañizas-teefas presidentes lgs issauza
weselības Augštam, Schehligam Rungam un Keisaram; wiſi atbildeja
ar ūkanahm „urā“ saukšanahm. Mahzitajs Stierena lgs runaja par
to, ka zeen. svehtku swinetajš zaur fawu laipnibu, lehniibu un peemih-
libu dauds wairak isdarijis, nekā zits to buhtu warejis atsneegt ar fawu
karstu, dedsigu prahtu. Tad pazehlahs zeen. biskapa tehw̄s un patei-
jahs wiſeem, it wiſeem, kas winam veenumeihi labu wehlejuschi: pa-
preefschi teem abeem augsteem Waldinekeem, apaksch kureem winsch 50
gadus kalpojis; tad ministeru kungeem, kas par muhſu basnizu gahda-
juschi; nodalū preefschnekeem, ar kureem winsch ihpaschi darischanās
stahwejis; wiſeem fawem amata-brahkeem, wiſeem, it wiſeem, kas us
svehtkeem winu tuvumā un tahlumā peeminejuschi. Zeen. runatajs
peemineja, ka tagad dauds esoht muhſu basnizā pahrlabojees; bet tagad
ari no muhſu mahzitajeem dauds wairak prasoht, nekā senak, kad wiſsch,
ka jauns zilweks, amata eestahjees. Tadeht lai ne winam, bet mah-
zitaja amatami lai noteckoht gohds! Mahzitajs Fehrimana lgs issauza
augštu laimi nodakas preefschneekam Mofoloma lgam, us kam pehdejais
atbildeja tiſlab fawā, ka ihpaschi ministera lga wahrdā, kas amata da-

rischanu deht newareja klaht buht, ka winam (ministeria lgam) ewangelijuma-lutera basnizas mahzitajeem par gohdu jasaloht, ka tee zaut fawu augstu mahzibu, pazeetigu garu un lehnibu wifas dari-schanas sharp fawu basnizu un walsti augsta iwaldifschana i lohti atweegsinoht. Tahdë wahrods is augsta waldbas-wihra mutes, tahdä brihdì runahts, muhsu basnizu lohti eepreezina. Wehl tapa weselitas issazitas general-superintendentam Laalanda lgam, un dascheem ziteem fungem.

Lai Deew^s scho mihtoto firmo bissapa tehwu wehl daschus gadi-
nus ustur muhsu basnizai par preeku. J. K.

Bauskas aprinka-skohlas 75-gadu pastahweschanas sveikti.

Lai gan ik weena pawafara muhs ar saweem jaunee un saleem augeem un stahdeem eepreezina, tatschu winu augli wehl gut nahkamibas klehpi. Tikai ruden waram fazikt, waj gads bijis labs jeb neisdewigs. Tapat tas ir ar ik weenu jaunu flohlu. Gan preezajamees par winas zelchanohs, bet wehl newaram finaht,zik labuma, zik swetibas no winas isaugs. Tapehz ari newaram par to nekahdu spreediumu taisikt. Zitadi ir, kad tahda skohla jau labu wezumu peedfihwojusi; tad waram gan par winas darbeem un darba augeem runaht un spreeft. Tahdu wezumu Bauskas apriaka-skohla peedfihwojusi, un 16. Dezemberi isgahjuſchā gadā swineja fawu 75-gadu pastahweſchanu. Jau no 1568. gada pastahweja Bausķā, kas toreis bij tur, kur tagad wehl wezahs pils muhri stahw, no ewangelijuma basnīzas dibinata swethtdeinas-skohla, kas tik 1806. gadā, 17. Aprīlī, par aprinka-skohlu tapa pahrgrohīta. Iļgu laiku wina pastahweja tikai weenklāfiga, un tikai jaunakā laikā to eetaisīja par trihsklafigu, kurā strahdā weens inspektors, trihs sinatnību skohlotaji un weens dseeadshanas mahzibas skohlotajs. Preefsch ūheem swethtkeem bij ihpafch programs fastahdilts un nodrukahts, kurā rohnahs ne ween daschadas skohlas-sinas no ūnekeem līhds tagadejeem laikem, bet ari daschas patiħlamas sinas par paschu pilfehtu. Bauskas pils tapa buhweta 1456. gadā no ordēna meistera Johann von Mengden. Bauskas pilfehta dabuja pilfehtas-
skohla 1609. gadā na laikums Trišķiņi. Mārcījs 1622. gadā Mārcījs

sehgeli 1609. gadā no leelunga Friedricha. Agrakōs gados Bauskas eedīhwotaji ir wišwairak Wahzi bijuschi; tagad pilfehtu wišwairak Schihdi pahrpilda. 1826. gadā ir Bauskā 120 nami ar 2315 eedīhwotajeem bijuschi. Pēbz 1863. gada skaitischanas jau ir 237 nami ar 4021 eedīhwotaju; bet šchim brihscham waretu jau rehfinahit us 6 tuhkf. eedīhwotajeem. Kad programā apskatamees skohlnieku skaitu, tad tas gan ir ūchad un tad grohsijees; tomehr wiſs iſnahkums ir ūchahds: ar 6 skohlniekeem ſchi ſkohla ir fahkuſees, un pehdigajā puſgadā bij 145. Pawifam ir ſcho ſkohlu wairak kā 1200 ſkohlnieki apmeklejuſchi, no kureem ziti jau augstakus ūdīhwes pakahpeenus atfneeguſchi: par mahzitajeem, augstakeem ſkohlotajeem, adwokateem un ahrſteem waj nu iſmahzijuschees jeb wehl tagad mahzahs. Ta leelaka dala ir amatneeki un ſemkohpji. Ari ziti no Jelgawas un Rīhgas eedīhwotajeem ir ſcho ſkohlu apmeklejuſchi. — Vatti ſm̄ ſku ſvineſchana fahkuſes pulks 110s puſdeenā. Weežu bij labs pulks iſ tuwenes un tahlenes; to ūtarpa dauds ſenaku ſkohlnieku. Pēbz nodsee-datas ſlawas-dſeefmas Buscha mahzitajs runaja par 1. Mohs. 32, 10: „Io ar ſawu ſpeeki es pahr ſcho Jardanu eſmu pahrgahjiſ, un nu es eſmu tapis par diwi pulkeem.“ Žeen. runatajs iſſkaidroja, ka ari ſchi ſkohla iſ kriſtigas baſnizas zehluſees, us kriſtigu tizibu dibinata un kriſtigā gatā tohp wadita; ūtpebz ari ta labus augkuſ war uſrah-diht. Pēbz tam tapa 23. Dahw. ds. 4-balsfigi nodseedata, un infpel-tors Schmidta kgs tureja ſlawenu ſwehku-rum, kura winsch iſſkai-droja aprīka-ſkohlu uſdewumu un darbu ūtarpa tautu- un elementar-ſkoh-lahm un ūtarpa gimnaſijahm. Wiſi, kas pee Bauskas aprīka-ſkohlas par ſkohlotajeem strahdajuschi, ir bijuschi mahziti, kreetni wihi, kureus daschi no wezakeem ſkohlniekeem wehl ar miheſtibū peemin. Daschi no ſenakajeem ſkohlniekeem gan paſchi, gan zaur wehſtulehm bagatas dahwanas preeſch ſchai deenai par peemīnu dibinajamahs nabadiſgu

7) Zeeijamam biskapa tehwam ihpaschi par gohdu japeemin, ka wina prahs weenumehr us tam nesees, labas eestahdes dibinah. Beemineschu tik no agraka laika Dohbeles draudse Gluhdu basnizu, kas jaat wina gahdenschau kluwa istaista. Osrdefin, waj Gluhdu draudse favam fenakam, lohti mihsotam mahzitajam, biskapam Richtera lgam, par peeminu wina behrnu — Gluhdu basnizu — buhs apnahmufees labaki apkohpt, uelkä lihds schim, jeb wismajsakais buhs naudu sametust preelsch ehrzelehm, kas tur 15 gadus wairs neflan.

skohlnieku peepalihd jeschanas pasneedsa. Ari latines- wehleschamu no daschadahm pufehm netruhka, tikkab no feneakeem skohlniekeem, ka ari no feneakeem skohlotajeem, par peemehru no generalsuperintendenten Ewertha kga un mahzitaja Krügera kga, kuri abi schai skohlai par inspektoreem bijuschi; ari gubernas skohlu direktors Bogela kgs schihs skohlas novelnus atsihdamaa wihsé peemineja. Ar walsts tautas-dseesimu beidsahs schee skohlas fwefffi. Wehl tik gribu peeminicht, ka fahds kreetni mahzihts semkohpis*) weentreis nedelā muhsu aprinka-skohla tu-rehs preefschlasifschanas par lohpu audsinafchanu un semkohpibiu, un tas buhs leels labums, ihpaschi preefsch tahdeem skohlniekeem, kas par semkohpjeem grib palikt, un kureem naw wairak laika un walas fahdu ihpaschi semkohpibas skohlu apmekleht. Augsta laime schai skohlai ari turymat!

S. R.

Pahrfats par Widsemes skohlas buhſchau.

(Beigum's.)

Bebz nupat dsiedetahm leetahm buhtu jadohmà, fa Igauni ir Latweescheem ar skohlas buhschanu preefschà. Ta ir teefcham teeja, fa Igaunios skohlas waldiba zeefchi walda grohschus, jo skohlas ir zeltas zit tik ween waijag, behrni teek speesti skohlas uszihitgi apmekleht, un tee ari nedrikft no atjaunošchanahm atrautes. — Bet ja wehlatahlak scho abu Widsemes datu skohlas buhschanas weenu ar ohtru fasilhdina, tad reds, fa Latweeschi diwàs wehrä leekamás leetas ir labu datu Igauneem preefschà. — Wispirms eeranga, fa Igauneem ir lohti mas seminaròs mahzitu skohlotaju, prohti tikai 30, turpreti ir 4 Latweeschu aprinkòs 123 tahdi skohlotaji darbà, — ta tad 4 reis tik dauds. Sinams, ja skohlotaji ir wairak mahziti, tad wini ari wairak warehs isdarihti. Tapebz wispahrigi nemohst, Latweeschu pagasta-skohlas buhs us angstaka stahwolla, neka Igaunu pagasta-skohlas.

Zehsu aprinski ir 74 proz. seminaros mahzitu škohlotaju.

Walmeeras	"	"	69	"	"	"	"
Walkas	"	"	67	"	"	"	"
Rihgas	"	"	64	"	"	"	"

Tas ne-atfwer neneeka, ka Latweesjhōs ir wairak nepahrbauditu skohlotaji, nekà Igaunu aprinkōs (Latweescheem ir 72 nepahrbauditu skohlotaji, Igaunee m 57), ja ween to apdohmà, ka Latweesjhū nepahrbauditee skohlotaji ir waj nu palihga- jeb ari Kreewu walodas skohlotaji, bet seelakà dala Igaunu nepahrbauditee skohlotaji ir patstahwigi pagastu skohlotaji (Walkas aprinki ir 34 skohlas, fur katrà 2 skohlotaji strahdà).

Bet ne ween tanī leetā mehs esam Igaumeem garam, ka mums ir labaki ißmahzittī skohlotaji, bet ari wehl tanī leetā, ka mums ir daudz wairak draudses-skohlu, un tapehz ari wairak draudses-skohneku, neka wineem; Widjenes Latweeschu dala ir 76 draudses-skohlas, Igaumeem turpreti tikai 47. — Latweeschu aprinkos mahza 3360 draudses-skohlneku, Igaundis tikai 1480, jeb ar ziteem wahrdeem: us katru Igaundi draudses-skohlneku nahk 2 Latweeschu dr.-st. — Bet kad nu draudses-skohla ir tā fakoht pahreijamā weeta us augstakahm skohlahm, tad ar wiñu teesibu war faziht, ka daudz wairak Latweeschi augstaku īgalibitibu fasneids, neka Igauni.

Balkas aprīķi atrohdahs visleelakais draudses-skohneeku wairums Balkā, jo še apmērīk draudses-skohlu 16 proz. no wīseem skohneekiem; pēhž tam nāk Opekalna un Palsmane ar 6 proz. draudses-sk., Tirse, Smiltene un Ķhrgeme ar 5 proz. dr.-sk., Lugaschi ar 4 proz. dr.-sk., Gaujene, Ķhwele, Gulbene un Trīkate ar 3 proz. dr.-sk. Alūksne ar 2 proz. dr.-sk., lai gan še ir 2 dr.-sk.

Diwas behdigas leetas ir atrohdamas wiſā Widsemē, tik pat Latweeschu-, fa ari Igaunu dala. Weena leeta ir ſchi, fa wehl ir gauſchi mai ſkohlu, furas behrnu ar filtu ehdeenu ehdina, un fa ſchi ehdinaschana gluschi lehni tahtak isplatahs, lai gan wina ir daudſ leh-taka par kulischu-ehdinaschana. Ohra leeta ir atkal ta, fa gauſchi daudſ teek aiflawehts. Walkas aprinki ir iſgahjuſchā ſeemā pahraf daudſ deenu aiflaketas, prohiti 47 tuhſt. 442 deenas. Wiſu wai-rak ir aiflawehts Smiltenē, Tirsē, Trikate un Opekalnā, jo ſche nahk us katu behrnu 8—10 deenas. — Šinams, fa zaur to teek tā-kā-tā jau lohti ihſais ſkohlas laiks wehl freetni pa-ihſinahs. No ſchulrahta Guleke ſinahm redi, fa Walkas aprinka behrni, zaurmehrā nemohi, 97 deenu ſeemā eet ſkohla. Ja nu to aprehſina apalōs ſkaitlōs, tapehzi ka atſkohlas deenas ari flohi peefkaitamas, tad katris behrns 100 deenas pa ſeemu dabu ſkohla mahzibu. Bet kad ſchai aprinki behrni ti-kai trihs ſeemas ween teek ſkohloti, tad iſrahdahs, fa katra behrna ſkohlas laiks naw wairak fa 300 deenu jeb weens gads. Ja nu wehl

^{*)} Ma esam dabujuschi finast, tad zeen. Ichlaba Lagidina fgs atkhahschohi jemkobipibas nodast. Red.

no schi laika teek aiskawehts, tad ir skaidri redjams, ka skohla sawu mehrki newar fasneegt, kas winai skohlas russlos ir nolishts. Un kaf nu wehl, ka jau d'srdejahn, mahjäts behrnus nepeeteekofchi preefsch skohlas sagatawo, tad ne par fo ne! — No ta tad ari nahf, ka tikai mas ween behrnu gatawibas leezibü dabu pee ißstahfchanahs no skohlas, lai gan fchahdas leezibas dohschana pa leelakai dalai gluschi skohlotaja rohfas ween stahw. Reti tikai skohlas waldibas tähodus behrnus wehl pahrbauda, ka gan wirsskohlas teesa to ihsti ir pawehlejusi. — Vat ari wifa Widsemes skohlas buhschana pehdejös gadöös ir us preefschu gahjuñ, tad tas tak gauschi lehntinahn ween ir notizis. Us preefschu deenahm paleek wehl gauschi dandö fo wehletees un fo dariht!

(J. "L. T. B.")

Laba un deriga grahmata.

„Dseeſmu rohta ſloholas-behrneem. ſefta dala; ap-
gahdata no J. Zimſe, ſeminarijas direktora. Ohtris wairohts dri-
kejums. Rīhgā pee Rymmeta 1879.“ Kā bitite ſmarſchigus ſeedi-
nus fanejs ſawā ſtrohpā, tā zeen. Zimſes kgs ir fanejs ſawas „Dseeſmu
rohtas“ ſeftajā dala jaukis un ſmarſchigus dseeſmu ſeedinus. Pat
tas, kas ir muſiku ſtudeerejis, war par ſcho grahmatini preezatees.
Ihypaſchi tas ir jaleezina no tahn original-dseeſmahn, kuras fazeretajs
ir no paſchas tautas, tā ſakoh, noklauſees, v. v. „Lihgo dseeſmas“,
kas daſchōs Latwijs apgalbōs wehl tagad tohp dſeedatas. ſcho
dseeſmu meldimus newar wiſus pilnigi preeſkaitiht pee dur= un moll-ka-
nahm, bet ihypaſchi tamdeht wineeni ir it ſewiſchka daba un ihypats jau-
kums. Pebz ſchihm dseeſmahn (Nr. 1—20) naht tautas- un ja-
neku dseeſmas, Kreewu diſhenā tautas-dseeſma, 24 trihs-balſigas
garigas dseeſmas un 17 leelakas dseeſmas pebz motetu wiſses. Wi-
ſas dseeſmas ir lohti labi un teizami iſwehletas. Un kad ari daſchas
no waik-balſigahm dseeſmahn daſchōs pantos naw wiſai weeglas,
tad tahs par to ſkan lohti jauki. — Latweeſhu lohru-wadoni, turu
rohkas ſchi grahmata gan rohnahs, nelikſees zaur tam atbeedinatees,
ka daſcha dseeſma ari pagruhta, bet atradihs, ka dseeſmas lohka un
iſglilto dſeedataju balſis, lai kahdu reiſi war nemt dalibū ari pee lee-
laeem lohreem.

Wisu to eewe hrodans — wehsu dauds laimes un sekmes ūhai
muhsu freetnā un flawenā Žimses tehwa arahmatai.

R. Postel,
Selawā.

Peesihmejums no redakcijas puses. Bateizamees R. Postela kām, kas biji schaubischanahs ir weens no leelakajeem mūzikas pratejēem Baltijā, ka ir tik labs bijis, mums par šo grāmatiņu peesuhtiht fawu spreediumu. Kaut šī grāmatina tezedama tezeti tautinās; kaut zīn. Jums tehvs wehl ilgi strāhdatu preeksch Latvēscheem, wiāu prātu uš dseezmahm paziladams!

Par vahrmahzifchauu fkohlas.

Var „skohlu sohdu“ rungojoh, R. Widsemneka kas rafsta tå:

Muhſu parafsee un lihdſchinigee ſkohlu foħdi ir bijiſch i: rahjeens, staħdiſchana faktā, atſtaħschana bes ehſchanas, peesħħimeschana leejibā, fışħana, pleħschana pee mateem un — pat fulſħana ar riħxtehm. Un paſħas foħdiſchanas ir, wiſpahrige nemoħt, par dauds gan tapuſħas zilatas jeb iſdaritas, un it kluwusħas gan-drihs par eeradunu. Bet teefħam tas ta' wairi nedriħkst buht u preeħħu! Ta' wiſpiems foħdiſħana ir pawiſam atmetama pee ſkohlas darbeem, pee ne-eemahżiſħanabs. Nekahrtigam strahdatajom jalear̠ darbs no jauna pastrahdaħ, tapat ari nepadaritais darbs. Un fa-proħtam, tas wijs jalear̠ padariħt walas briħschōs, ta' fa nahloħchu darbu ne-akħawew. Tahda peesħħana, walas briħschōs nepadarito padariħt, ir flinkam ſkohneekam dauds gruħtaq nesama, neħa nostħa-dīschana faktā, atſtaħschana bes ehſchanas un — pat peħreens.

Dhirkahrt, sohdì jeb sohdishanas pee meeßas ir skohlás pawifam atmetami, un seelakas pahrkahpschanas ir sohdijamas ar apzeetinashanu kahdà finamà nolikta weetà pee maïses un uhdens, un ar israidißhanu iß skholas. Pehdejam sohdam ir janoteek ar weetigahs skohlu maldibas lishdflügelshanu.

Schai fahrtā tohp foħdışħanas isdaritas tagad ari wiċċas pil-
feħtu skħbla, um wiċċas zitħas foħdışħanas pee meesas atmefħas.
Kapebz lai tad meħs ari jaġaw semju skħbla to newaretu eeveġġ?"

Slikums, kas zelotees jaun tam, kad kahdu newaldamu palaid-neelu palaisch pafausē, nebuhschoht leelsaks, nēkā kad to patur skohlā,

tä sahbt, kā wijs skohlas mehri. Tahdi newaldami, pahr-pahrim sohditi „resgali“ eisohrt skohlai tikai par samaitaschanu....

Beidschoht zeen. R. Widsemneeka lgs usbildina wezakus, lai ja-
wus behrniaus jau no masahm deenahm audjina un lohka prahrtigi,
mihlestibā un laipnibā, pee wisa laba radinadami, un lai nestabypē
bahrgi un breefmigi, kas behrneem now par labu, un apgruhtina peh-
zaf skohslotaju wina audjina schanas darbā. Schee beidsamee teikumi
un minetā raksta beigas ir nahkuschi is filtas, miblestibas pilnas firds,
tā ka par teem R. Widsemneeka lgam pateikdamees pateizamees. —
Bet tomehr turam par wajadfigu daschas „R. W.“ lga-dohmas par
fcho leetu nemt apspreefchanā.

Kad mineto rakstu ar wina tur isteikteem mehrkeem pareis̄ eeweh-rojam, tad is̄ wina ne buht neklatahs skohlas peedishwojumi un eeweh-rojumi, bet kahda tees̄as kohpeja teorijas jeb prahotoshchana, jeb ari kahda jauna, peedishwē wehl ne-enahkušcha skohlotaja dohmas un jauna audsinafchanas mahksta. Tehwa un skohlotaja mihlestiba tur nevpīhd wiſur zauri, bet sawads̄ aiffstahwa gars, kas behru ne kā behru aiffstahw, bet kā pastahiwigu pilsoni. Raksttajās iſkarō behrnam kahdus azumirkligus labumis, bet uſ pastahwibū it ne pawifam nē, bet tur flāht tīk ween skahdē uſ wiseem laikeem. Ka zeen. „R. Widsemneeks“ naw nei tehws, nei ari dīshwojs skohlotajs, to war islaſht wiſā wina raksta. Kad winjs̄ tikai weenu gadu buhtu bijis par skohlotaju, un ſcho darbu pareis̄ kohpis, un ar to zīk-nezīk eepaſinees, tad nebuhtu tā rakstijis. Un ja winjs̄ par skohlotaju bijis un wehl ir, tad zitadi raksta, neka pats dara; jo eſmu pahrlēzinahts, ka neweens skohlotajs nedrihſtſtēhs un ne-eephehs tāhdai teorijai pеekris̄. Gan, ſinams, teorija ir praktikai par pamatu un ſtuti, un weizina praktiku, bet ne wiſas teorijas ir labuma weizinatajas; ir ari — iſpohtſchanas un no-ahdiſchanas teorijas. Tadehls mums jo labi ja-eewehro, kahdu teoriju mums pasneeds, un uſ kuren ta aiffwed. Sinams, ar nodohmu neweens ne grībehs ſkahdeht wiſpahribai, tīk launs jau gan neweens nebuhs, heka tas tomehr noteek, noteek tadehls, ka mehs daschureis par ahtri efam ar vadohma dohſchanu. Tadu pa-ahtru vadohma dohſchanu atrohdam ari minetā raksta. — Ka tas tā ir, to tuhdat redſejim, kad rakstu ap-luhkojam jo kahktaki. Uſskati, zeen. laſitajās, tikai peemineto wiſrakstu un ſpreedi tad pats, waj tas iſrahdahs par meera- un weizinatajas dohmanm ſkohlas ſinā? Kadehls raksta zeen. ſazeretajās ir uſlizis tādnu breesmīgi ſtanoschu wiſrakstu? Waj nebuhtu pеetizis, kad tam buhtu uſspeedis mihiſigaku gihni, to noſaukdams par: pahrmazischanu ſkohlas? Bet kā redsam, tas raksttajam iſlikahs par wahji ſtanoschu, un ihpaſchi pee tāhda mehrka panahſchanas, kahdu tas nodohmā; tadehls — to tīk breesmīgi noſauz, zīk tīk ween eephejams, lai laſitajās pee ta nodreb un ar ihgnumu rēds, zīk breesmīgus lihdeſklus wehl bruhkē pee behru audsinafchanas. To nu raksttajās warbuht ir gan pee dascheem no wina raksta laſitojeem ſasneeds, bet — waj ari ir apzerejis, kahdu ihgnumu winjs̄ ſazet ſtarp ſkohlotajeem uſ weenu puſi un ſtarp behru wezakeem un behrneem uſ obtru puſi? Un tomehr zeen. raksttajās nesn̄ neka labaka doht fa-ihgnotā lihdeſkla weetā! Ko nu lai daschi wezaki un behri dohma no ſkohlotaja? Neko zitu, kā tīk to: ſkohlotajs ir niknis zilwezes naidneeks, un tadehls tikai bahrgs behru ſohgis un pahtagas laiku mihiſotajās. Ar to naw wiſ weizinata pee-mihiſiga kohpdarboschanahs ſtarp behru wezakeem un ſkohlotaju, un behru uſtiziba pret ſkohlotaju, bet plaifma un naidiba ſtarp teem. Zeen. „W.“ ſgs warbuht ſazihs, to es grībeju, un tas buhs tas ſtip-rakais lihdeſklis, rihsſti iſdſicht iſ ſkohlas ahrā. Juhs zeen. „W.“ ſgs ne-eſeet tas piermais, kas to prohwē, dauds̄ jau ari to ir pеekſch Jums darijuſchi. Jums par apmeerinafchanu waru ſaziht, ka ari es eſmu to paſchu darijs; pats eſmu kahdā ſkohlotaju ſapulzē pret rihkſti farojs ar wiſeem ſpehkeem, bet — par welti! — Wezaki pеedishwojumi aplačoja manu jaunihas karsto rihkſtes naidibu, un man waijadſeja at-kahptees no kara-lauka kā uſwaretam, lai gan toreis pa manu jauno un karsto galvini ſpohkoja ſawadas dohmas par manu wezako amata-beedru rihkſtes aiffstahwefchanu. Schihs dohmas drīhs jo drīhs iſſuda, kad bij ja-eet ſkohlas-iftabā, kas ſatureja kahdus 120, daschureis ari 150 ſkohlas-behrnus, un — ihpaſchi tad, kad peenahza mana paſcha behru audsinafchanas kahktaki. Tagad pats ſewi apbrihnohs ſawā toreiſeja rihkſtes naidibā, un apbrihnoju ik latru, kas ſtaigā pa tāhm paſchahm pēhdahm, un Juhs zeen. „W.“ ſgs nelaunoſatees, kad tē man warbuht iſſchluk ſahdi pa-afi wahrdi, bet leeta ir tīk ſwariga, ka nedrihſtſtam wiſ to pawirschus nemt. Uſzeleet ſamu ſazereto teoriju, kas man tīk iſleekahs rakstamā galdina raſchōjums, par ſamu praktikas pеedishwojumi, un Juhs iſpelniſatees milſigu paldeeweſ, bet ja to neſpehieet, tad uſkateet to voſchi kā nelaiko dīumischu. — Ÿdseneet rihkſti

jeb katu tamlihdfigu pahrmahzifhanu iš behenu wezaku mahjahn, un ja tas — Jums isdewees, tad teesham neichaubohs, ka Jums ari is-dohfes rihkst iſdicht no muhſu ſkohlas-nameem. Bet viems Jums tas isdewees un ne-eſeet to paſvehjuſchi, tad nenopuhlejatees par welti un nertrauzejet muhſu ſkohlas ſadſhiwi. Nemehrijet muhſu lauk-ſkohlas or pilſehtu ſkohlabm, kurahm atkal zitadi pahrmahzifhanas lihdſekli, kas minns truhkſt un naw preefch mums derigi; tahn ir lih-ſekli, ar kureem tabs eedſen ſawus ſkohlas-behrnus wezaku pahrmahzifhanu; ja mehs tohs iſlectasim, tad dascheem wezakeem tas patiks, un muhſu pa-audſe valiks pa dalai neſkohlota. — Niſkateet muhſu laukſkohlas kā wezaku namus; neſchkireet tabs no teem kā patſahwigas eestahdes, bet weenojeet tohs jo zeeschi kohpā, un ihpaſchi tadeht, ka tah paſtrahdā wezaku darbu, prohti audſeſchanas darbu, ko pilſehtu ſkohlas retti ſtrahdā. Iſgahdajeet, ka muhſu ſkohlas netohp behrni eebahſti ſimteem, bet ka katriſ ſkohlorajs til dabu kahdu maſu ſtaitu, un tad praſeet, lai mahza: „ka labu buhs dariht tamdeht, ka tas labs ir, un laumu cenihſt tamdeht, ka tas launs ir.“ Kas yec tahda maſa behrnu ſtaita nem „ſohdiſchanu“ par paſihgu, to Juhs drihsak un warbuht (?) waretut noſaukt par „ſohgi“; bet kamehr muhſu ſkohlas pildiht pilditas ar dascheem ne wiſai lobī audſinateem behrnieem, kā tas tagad noteek, tad gan rihkſtes weeta nekad newarehs paſikt pawiham tuſſcha. To ari waldiſchanu ir atſinuſi par pareiſu, un rihkſtei atlah-wiſi ſkohla weetu. Tā tas ir ne til ween Baltijā, bet wiſa muhſu plazhā tehwijā. — Kad Jums zeen. „W.“ kgs tāpat ne-iſeet, kā es laſſju kahdā Wahzu rakſā, kas ſchahdu notikumu ſtahiſtija: Kad ari Wahzeme ſaroja pret meefas ſtrahpi, gadijahs kahdam mahzitajam un maſgruntneekam buht par lihdsſpreedejeem. Tur tad wiſus klaht-ejo-ſchohs uſaizinaja, lai katriſ ſaka, waj grib meefas ſtrahpi natureht, jeb atmeſt. Semneeks nodohd ſawu bali pret meefas ſtrahpi, un mahzitajis atkal us to puſi, kas to wehlahs natureht. Semneeks pahrbrauz ahtrak mahjās, mahzitajis wehlaſ; bet mahzitajam mahjās brauzoht gadahs redſeht, ka tas pati ſemneeks per ſawu deeneſta ſehuu. Mahzitajis tam uſſanž: „Ko nu? Ko tad Juhs ne ſen ſpreedaht, un ka nu dareet?“ Semneeks atbild: „Lai jupis wiſu ſpreefchanu! tas tatſchu buhs traſi, kad nedrihkſteſchu pahrmahzicht ſawu nerahntiigo un neklauſiigo deeneſta puuſcheli.“ — Acdſect, ſpreeſt un prahtoht ir dnuſ weeg-laſ, neko vebz paſcha ſpreedumo dariht.

Kad zeen. „W.“ kgs karotu pret wehl pastahwoſchahm afahm meeſas ſtrahpehm teefas preeſchā, loi tad ari tas notiftu, un es weh-letu tam daudſ laimes, bet kad „W.“ kgs eetwezku- un ſkohlas-namōs ar tahdu reformu, tad tas tatschu ir drusku pahdrohſchi. Tahds tei-kums: „Lai labu dara tamdeht, fa labs ir, un laumu eenihſt, fa launs ir“, ir weeglak uſrakſtams, neka pehz ta darams. Skohlotaji to it labi ſinahs, un tas teem nebuhs nekahds jauns iſgudrojums, tamdeht fa jau katram ſkohlas-behrnam tohp fazihts, fa labs ir darams un launs ir eenihſtams un atmetams, un daudſ ari pehz tam zenschahs da-riht, un ſhee ari netohp aſi pahrmahziti, un ari tee tāpat nē, kas labu no launa newar iſſchikt, bet tee, kas ſin labu, labu eſam, un laumu, laumu eſam, un tomehr labu nemihle un laumu ne-eenihſt, un kas tihschi un ar nodohmu dara laumu, ſtutedamees uſ to, fa warbuht iſgrohſtees un iſmelofees. Skohlotaji ari to ſin, fa laba paſihſchana ween wehl it ne pawiſam naw laba padarifchana. Ja tas tā buhtu, tad jau wiſi, kas nu ilgaku waj ihsaku laiku ir bijufchi ſkohla, un pateesi kreetnas ſkohlas un audſinachanas weetas ir apmeklejuſchi, buhtu engeleem lih-digi. Bet — tas dſihwē daschureis iſrahdaſs zitadi. Daschi ir tahdi, kas er labaku atſihſchanu launam waitak falpo, neka tahds zits ar wahaku iſlhſchani. Waj tamdeht labaka atſihſchanu buhs ſtahdiga? Ne buht nē! Ta rahda tam zilwekam, kas labs un launs ir, bet ar to jau naw launs atmetts un labs eemihlehts; tamdeht naw wehl ari deewsgan, kad ſin, fa labs ir labs, un launs ir launs. Ne laba ſinachana un neſinachana ir iſ reiſas ta kawetaja jeb ari weizinataja, bet lauma eenihſchana un laba mihlefchana, un ſchi naw wiſ galwas, bet ſirds leeta. Scho ſirds leetu gan nu neweenā mahjā un neweenā ſkohla ne-eſitihſ ar riſkſti, bet ari, ja to waijadſigā weetā un laikā iſleeta, — un tahdi laiki, weetas un atgadijumi tatschu eſtahjahs, kur ta nepeezeſchani waijadſiga — ar to neka no ſirds ne-iſitihſ ahra. Laba mihlefchana ir japee-audſe pamaſtinam, un pee tahs der daschadi lihdselli un daschureis ari riſkſte. Bee pareiſas, ihſtenas angu weifſchanahs peeder ne til ween ſaule un ſiltums, bet ari apmazzees gaſſs, un daschureis ari negaifs, pehkonſ un wehſums; — tas jau ir tas Deewa ſikums wiſa dabā, jo zaur scho mainiſchanohs wiſs pecenemahs p'iſnibā un ſpehkfā. Jeb waj zeen. „W.“ kgs warehs faziht zitu kahdu ſikummi, kas tif ſihmetohs uſ zilweku ween? Netizu wiſ; jo pat

Deewē pats muhs wihsus tā zaur daschadu liktenu mainischanu pee-audse
us muhschigu pilnibu. Tadeht glandischana us weenu puſi un riſſte
us ohtru puſi — ir kāris preefsch ſewi labi audſinachanas lihdſekli, bei
abi pareiſā, ſinamā un waijadſigā mehrā kohpā. Ja zeen. „W.“ ſgs
zitadu likumu uſrahdihs, tad taſ buhs ſweſch im lihdſ ſchim wehl ne-
paſihts, un prafhs zitadus peerahdijumus un pamahzichanu, neka wiſch
tohs ſneefs ſawā minetā rafſtā; jo ta ir ta pati wežā audſinachanas
wiſe, tikai winam paſham wehl naw it labi iſprohtama, tadeht ka
pats, no rafſta ſpreſchoht, naw neka audſejis, un ta tad iſtenu, us
peedſhwojumeem ſtutetu audſinachanas wiſi ar kahdeem ſawadeem pa-
dohmeem ſagrohſijis. Kad gribija pahrleekahs meefas ſtrahpes graiſht,
kas jan gan war kahdā laikā un ſkohlā kahdu reiſ notiſt, kamdeht tad
zeen. „W.“ ſgs neſhmeja ſawu rafſtu pret tahdu ſkohlu, bet eet karā
pret wiſahm laukſkohlahm, wiſu ſkohlotajeem im pret wiſu lihdſchi-
nigo audſinachanas wiſi. Tas nu gan buhs pahdrohſchi; tahdam
waijadſetu buht tihi kahdam jauna laikameta uſfahzejam.

Waj minetā rafſta ſazetetajs man newaretu ſazicht, kas laumums
ir, ka laumums zehahs un kad laumums ſahkahs pee zilwekeem? Ja tas
ſahkahs tikai ar ſkohlu un ſkohlas laiku, tad nu gan ſkohlas buhs pee
tam wainigas ar ſawu breeſmigo „ſohdichanu un teefachanu“, bet ja
warbuht agrak un ſtutejahs eelſch wezaſku iſlutiſinachanas, tad gan ſkoh-
las dara pareiſi, ka ſteidsahs dariht, kas nokawehſt; jo, ka jan ſaziju,
ne wiſ labus behrnuſ pahrmahza ſkohla, bet til laumus, kurus wezaſki
ne pahrmahzija, bet kuri, tā ſakoh, wezaſkus pahrmahzija, un kuri weza-
keem neklauſija, bet dewa teem pawehles; tee, pee kureem wiſu wezaſki,
tohs iſlutiſinadami im wiſu walu atlaudami, ir pee-audſejuschi dasch-
daſhadus netikumus: tee tad ari ſkohla us wiſu labu ir ſpeeftin jaſpeefch.
un ja wiſi ziti weeglaki lihdſekli iſrahdahs par wahjeem, tad beidſoht
jakerahs ari pee ta wiſu ruhktakā, pee riſkſtes. Zeru, ka neweens ſkohlo-
tajs nebuhs ſawā ſirdi tā apzeetinajes, ka behrnuſ aif preeſla un gara-
laika „ſohdihs un teefahs“, bet ja no behrnu netikumeem peespeefſt,
behrnu pat ar riſkſti prahtigi pahrmahza, tad to daridams, kalpo wi-
ſai zilwezei.

Rahda ehmota logika atrohdahs nu wehl tam teikumā, kur zeen.
„W.“ ſgs tā ſaka: „Kas ar bahrgumu, lamaschanu un ſiteeneem buhs
audſinahſt, tas ar teem paſcheem lihdſekleem ween-weenigi buhs
waldams un noturams.“ Manu deenin! ja tas tā ir, tad mehs wiſi
tik ween zaur bahrgumu un ſiteeneem efam waldami un noturami, un
zeen. „W.“ ſgs ari pats; jo mehs wiſi, behrni buhdami, buhſum
daſchu bahrgumu dſirdejeuſchi un daſchu ſiteenu dabujuſchi. Tad
gan mehs wiſi atraſtohs behdigā buhſchanā, un par wiſu to waretum
pateiktees ſaueem wezaſkeem un ſkohlotajeem, kas tik breeſmigi ir greh-
kojuſchi pret mums un — ari pret wiſu zilwezi, to tik breeſmigi ſamaita-
dam. Tad ſkohlu peedſhwojumi im wiſa lihdſ ſchim kohpta paidego-
gija buhtu bijuſchi ſapnis un aſla taufiſchana, kas waldfchanahm un
teefahm audſinaja tahdus zilweku, kas ſawaldami tikai ar „ſohdu“
un „ſiteeneem“. Tad ſkohlu zehleji un mihtotaji buhtu lihdſ ſchim
grehkojuſchi pret zilwezi, un grehkojuſchi breeſmigi! Ari pats debefu
Tehws buhtu kluhdijees un pret zilwezi noſeetſees: Sahlm. ſat. wahr-
dōs 13, 24; Sihraka gdr. g. 7, 25. un 30, 1.—3. un 7.—12. Bet pa-
deewa Deewam, muhsu wezaſkeem un ſkohlotajeem, ka ne-efam wiſ ar
ſiteeneem waldami, un gan ari zeen. „W.“ ſgs nē. Pateiziba wineem
nahkahs, ka tee ſinajuſchi muhs norah, un aſi norah, kur bij wai-
jadſigs. Ja to wiſi nebuhtu torefi darijuſchi, tad gan tas buhtu tagad
darams. Behz manahm dohnamh ſik tee buhs ar ſiteeneem un „ſohdu“
jawalda, pee kureem ſchis Deewa likums un wiſas zilwezes peedſhw-
jums buhs nokawehſt behrna deenās; tik tee buhs ar ſiteeneem ka pee-
auguſchi jaſawalda un pee ſawu peenahkuma iſpildichanas japeeſpeefch,
pee kureem tehws un mahte riſkſti ſaudſeja. Kas pee behrna ir nokawehſt,
tas japanahk pee pee-auguſcha; kas naw ka behrns mahzihſt,
tam pehzak jamahzahs. Schini ſinā daſchi wezaſki ſewim greechi riſkſ-
tes eelſch ſaueem paſchu behrneem. Tadeht pateiziba nahkahs teem
wezaſkeem un ſkohlotajeem, kas ſin ſeena hžigā laikā ari riſkſti iſle-
taht, un kohzianu lohla, kamehr tas wehl jauns; ar to wiſi iſtenu
kalpo behrneem, zilwezei un waldfchanai. Bet ari pateiziba nahkahs
waldfchanai, ka wiſa tahdū — daſchu reiſ leetderigu lihdſekli, tas ir pah-
mahzichanas teefibū, ne-iſnem wezaſkeem un ſkohlotajeem iſ rohlahm,
bet teem to ar likuma ſpehku eedohd, ſinadama, ka tee, to pareiſi iſle-
tadami, kalpohs wiſpahribas labumam.

(Turpmak beigums.)

Nahzi ſchurp. Tu manim dahrgs!

1.

Es pee Tawahm kahjahm trihtu,
Debeſs Rehninsch ſcheligais, —
Grehku iſbailes es mihtu;
Tu man dwehſles dſeedetajs!
Eauj pee Tawas ſirds man miſt,
Tad man nebuhs pohtā brift.

2.

Ka es Tawu mihib ſmehjis,
Drohſchā prahtā grehſodams;
Schelastibū nižinajis,
Weenehr grehku mihledams: —
Rungs, ar man wehl pazeetees,
Dohdi ſpehku atgreſtees!

3.

Suhti Sawu ſwehtu Garu
Manā tumſchā firſnīnā,
Lai es tikai labu daru,
Turedams Tew' prahtinā.
Rungs, no Tew' es nelaiſchohs,
Kamehr Tu man apſchelof!

4.

Kad reiſ manas deenās beidſahs
Schini behdu eeleijā,
Tad lai Tawi eng' ſteidsahs
Stiprinaht man' zihniā;
Tad lai ſkan us man' ſchis wahrdōs;
„Nahzi ſchurp, Tu manim dahrgs!“ — g.

Sinas par Dezembera mehn. ifg. g. ew. lut. palih- dības-lahdes Jelgawas aprinka komitejai eemaſka- tahm dahwanahm.

No fw. Jahn-baſnizas draudſes Jelgawā 7 rubl. 2 kap.; no
Jelgawas fw. Triadibas-baſnizas pilſehtas-draudſes 100 rubl.; no
Leel-Aluzes baſnizas-draudſes 18 rubl.; no Wahnes baſnizas-draudſes
15 rubl.; no Dohbeles Wahzu baſnizas-draudſes 17 rubl.; no G.
von Fircks 25 rubl.; no barona von Fircks Nurmuiſchā 50 rubl.; no
Gezawas un Lambertumuiſchas baſnizas-draudſehm 58 rubl.; no Lin-
des un Birsgales baſnizas-draudſehm 60 rubl.; no Zelmeneeku baſnizas-
draudſes 9 rubl. 62 kap.; no Kurſiſchu baſnizas-draudſes 28 rubl.;
no Wallesmuſchias baſnizas-draudſes 27 rubl.; no Šefawas baſnizas-
draudſes 40 rubl.; no Satahēmuſchias baſnizas-draudſes 62 rubl.
2 kap.; no fw. Triadibas-baſnizas draudſes Jelgawā, zaur ipuri, 2
rubl. Kohpā 518 rubl. 66 kap.

Tahlat ir wehl pateizigi japeemin, ka ifg. g. Nowembera mehn.
beigās no Leel-Wirzawas baſnizas-draudſes zaur turenies mahzitaja ſgu
3 Latweſchu, 1806. g. Jelgawā drukatas dſeefmu-grahmataſ, 1 Lat-
weſchu Jauna Deriba un 1 ſprediku-grahmata no Bankowa — ka ſchkin-
kibas preefsch Gelfch-Kreemijas tižibas-beedreem ſchē tikufchias eefuht-
itas. No mahzitaja ſgu Kurža Simbirſkā, kam wiſas tika peefuht-
itas, ir jan par to kuitanje atſuhtita.

Direktors: G. von Fircks.

Miſtines-dahwanas.

No Buses draudſes 3 rubl.; no Irbes draudſes 7 rubl.; no
Kaldabrunas 6 rubl.; no Ghdoles 9 rubl.; no Dundagas 3 rubl.;
no Jelgawas Latv. pilſehtas-draudſes 43 rubl.; no Baufkas Latv.
draudſes 20 rubl.; no Wahnes draudſes 56 rubl.; no Preekules drau-
dſes 6 rubl.

R. Raeder,
Kulbigas Wahzu mahzitajis.